

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Ústav sociálních studií

Pohledy příslušníků Policie České republiky na vrahy

Bakalářská práce

Autor:	Eliška Korejtková
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Sociální patologie a prevence
Vedoucí práce:	PaedDr. Martin Knytl, MCS
Oponent práce:	Mgr. Vít Křivánek

Zadání bakalářské práce

Autor: Eliška Korejtková

Studium: P20P0086

Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Sociální patologie a prevence

Název bakalářské práce: **Pohledy příslušníků Policie České republiky na vrahy**

Název bakalářské práce AJ: Views of Members of the Police of the Czech Republic on the Murderers

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zaměřuje na pohledy příslušníků Policie České republiky na vrahy. Teoretická část práce se zabývá kriminalitou jako sociálně patologickým jevem, násilnou kriminalitou, osobností pachatele – vraha, mediálním obrazem násilné trestné činnosti a činností Policie České republiky v kontextu násilné kriminality. Výzkumné šetření v praktické části se zaměřuje na vrahy z retrospektivního i současného pohledu příslušníků Policie České republiky.

DRBOHLAV, Andrej. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Praha: Grada, 2013. 466 s. ISBN 978-80-247-4371-4.

ŠVAŘÍČEK, Roman a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014. 377 s. ISBN 978-80-262-0644-6.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 2014. 815 s. ISBN 978-80-262-0696-5.

VÁLKOVÁ, Helena a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. 585 s. ISBN 978-80-7400-732-3.

VETEŠKA, Jaroslav a FISCHER, Slavomil. *Psychologie kriminálního chování: vybrané otázky etiologie, andragogické intervence a resocializace*. Praha: Grada, 2020. 208 s. ISBN 978-80-271-0731-5.

Zadávací pracoviště: Ústav sociálních studií,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: PaedDr. Martin Knytl, MCS

Oponent: Mgr. Vít Křivánek

Datum zadání závěrečné práce: 1.2.2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci *Pohledy příslušníků Policie České republiky na vrahy* vypracovala pod vedením vedoucího práce PaedDr. Martina Knytla, MCS, samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 25. 4. 2023

Eliška Korejtková

Poděkování

Ráda bych využila příležitosti a na tomto místě poděkovala PaedDr. Martinu Knytlovi, MCS za přátelský přístup, trpělivost, cenné rady a odborný dohled, jenž mi poskytl při vypracování mé bakalářské práce a v průběhu celého bakalářského studia. Taktéž děkuji svým informantům za věnovaný čas a možnost rozhovorů do této práce.

Anotace

KOREJTKOVÁ, Eliška. *Pohledy příslušníků Policie České republiky na vrahy*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2023. 61 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce na téma *Pohledy příslušníků Policie České republiky na vrahy* se zabývá teoretickým základem souvisejícím s problematikou trestného činu vraždy. Tedy násilnou kriminalitou, osobností pachatele, vraždou jako trestným činem násilné kriminality a činností příslušníků Policie České republiky v kontextu násilné kriminality. Jsou představeny pracoviště zabývající se touto problematikou a využívání technik a taktik v kontextu vyšetřování vražd. Další částí práce jsou rozhovory se zkušenými kriminalisty, kteří se zabývali problematikou násilné kriminality, konkrétně vraždami. Tato empirická část se zaměřuje na pohledy těchto příslušníků na samotného pachatele vraždy a trestný čin vraždy a jeho vývoj. Dále také na případy a pachatele, které zasáhly dotazované kriminalisty nejvíce, včetně zhodnocení vývoje metod a postupů vyšetřování vražd a zhodnocení rozhodnutí pracovat u Policie České republiky.

Klíčová slova: kriminalita, násilná kriminalita, osobnost pachatele, vraždy, vrazi, vyšetřování vražd, příslušníci Policie České republiky

Annotation

KOREJTKOVÁ, Eliška. *Views of Members of the Police of the Czech Republic on the Murderers*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2023. 61 s. Bachelor Thesis.

The bachelor thesis on the topic *The Views of Members of the Police of the Czech Republic on Murderers* deals with the theoretical basis related to the issue of the crime of murder. That is, violent crime, the personality of the perpetrator, murder as a violent crime and the activities of members of the Police of the Czech Republic in the context of violent crime. The workplaces dealing with this issue and the use of techniques and tactics are presented in the context of homicide investigations. The next part of the work includes interviews with experienced criminologists, who have dealt with violent crime, specifically homicide. This empirical section focuses on these officers' perspectives on the homicide offender himself and the crime of homicide and its evolution. It also looks at the cases and offenders that most affected the interviewed criminologists, including an assessment of the evolution of homicide investigation methods and procedures and an evaluation of the decision to work for the Police of the Czech Republic.

Keywords: crime, violent crime, personality of the perpetrator, homicide, murderers, homicide investigation, members of the Police of the Czech Republic

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářská práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 13/2022 (Řád pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, dizertačními a habilitačními pracemi na UHK.)

Datum:.....

Podpis studenta:.....

Obsah

Úvod.....	9
1 Kriminalita jako sociálně patologický jev	10
1.1 Pojetí kriminality a kriminologie	10
1.2 Biopsychosociální přístupy ke kriminalitě.....	11
1.3 Současný stav kriminality	13
2 Násilná kriminalita a osobnost jejího pachatele	15
2.1 Osobnost pachatele násilné trestné činnosti.....	16
2.2 Vražda jako násilný trestný čin	21
2.3 Stav násilné kriminality v České republice.....	28
3 Činnost Policie České republiky v kontextu násilné kriminality	31
3.1 Služba kriminální policie a vyšetřování.....	31
3.2 Využití kriminalistických technik a taktik v kontextu vyšetřování vražd.....	33
4 Pohledy příslušníků Policie České republiky na vrahy	39
4.1 Strategie výzkumného šetření	41
4.2 Charakteristika výzkumného souboru.....	41
4.3 Analýza dat.....	43
4.4 Shrnutí.....	53
Závěr	57
Seznam použitých zdrojů.....	59
Přílohy.....	62

Úvod

Tématika vražd patří mezi ty, jenž zasáhnou nejen osoby, kterých se vražda přímo týká, ale spoustu dalších osob okolo. Nejenže každý takový případ zasáhne okolí jak oběti, tak i pachatele, zasáhne taktéž ty, kteří případ vyšetřují. Příslušníci Policie České republiky se dnes a denně setkávají v každém koutu naší republiky s mnoha případy. Některé dopadnou dobře, jiné bohužel ne.

Cílem celé práce je vymezení násilné trestné činnosti, především v kontextu trestného činu vraždy a zjistit pohledy příslušníků Policie České republiky. Jak nahlíží vůbec na samotného pachatele vraždy. Zdali vidí nějaký posun ve vývoji tohoto trestného činu. Jaké případy a jejich pachatelé je zasáhli nejvíce. A taktéž, jak hodnotí svůj výkon služby u Policie České republiky, včetně vývoje metod a postupů vyšetřování vražd.

V první části se zabýváme teoretickým základem, který je nutný k pochopení důležitých pojmů a souvislostí souvisejících s násilnou kriminalitou, vraždami, osobností pachatele těchto činů, důležitými čísly a práce policistů na místě činu, včetně užívaných metod pro odhalení, dopadení a usvědčení pachatele trestného činu vraždy. Trestný čin vraždy patří do skupiny násilné kriminality, proto se zabýváme otázkou jak násilné kriminality, tak i pojmem kriminality obecně. Nahlížíme na celkový vývoj trestné činnosti a následně násilné kriminality s konkrétními čísly vražd.

Pojem vražda má mnoho podob. Od vraždy v afektu, po plánovanou sériovou vraždu s mnoha oběti. Každý případ je jiný, stejně tak se různí jejich pachatelé a příběhy, některé z nich vám pravděpodobně známé. Policisté následně zahajují vyšetřování těchto činů. Zaměřujeme se na vyšetřování násilných trestných činů, konkrétně vražd. Místa činů vražd jsou specifická, a proto se musí volit postupy, které neohrozí vyšetřování a zároveň přinesou požadované výsledky, z nichž nejdůležitějším je dopadení pachatele.

Téma pohledu příslušníků policie na danou problematiku je v popředí zájmu, koukneme-li se kupříkladu na díla Mirka Vaňury, který byl zároveň mou inspirací. Jsou v popředí zájmu laické i té odborné veřejnosti. Práce policisty je povolání, které není v mnoha okamžicích jednoduché, jak se následně dozvíte z rozhovorů od těch, kteří byli u těchto případů od ohledání místa činu po vyřešení případu. Pátrali po pachatelích, trávili dny, měsíce a roky nad případy, aby dosáhli spravedlnosti. A zde bych převzala název knihy Legendy kriminalistiky a připsala ho těmto kriminalistům, protože to oni jsou legendy, i když ne známí, jako pachatelé oněch vražd.

1 Kriminalita jako sociálně patologický jev

V celé široké společnosti se setkáváme s osobami, které pro nás představují určitou míru nebezpečnosti. Odborná veřejnost nazývá toto nebezpečné chování jedinců sociální patologií. Právě mezi ty nejhorší sociálně patologické jevy patří delikvence a kriminalita. Oba tyto fenomény zásadním způsobem negativně ovlivňují bezpečnost, morálku, mravnost a celkový vývoj společnosti.

1.1 Pojetí kriminality a kriminologie

Kriminalita je předmětem zkoumání hned několika vědních disciplín. Každá z těchto však řeší daný sociálně patologický jev jinak. Ať již z hlediska trestního práva, kriminální politiky či kriminalistiky a kriminologie. Tyto „kriminální vědy“ ovšem skýtají stejné objekty zájmů, jimiž jsou především pachatelé trestných činů, oběti trestných činů a samotný trestný čin. Kriminalitu lze „*charakterizovat jako činy, resp. způsoby jednání a chování jedinců, které jsou v dané kultuře nebo společnosti trestné.*“ (Veteška, Fischer, 2020, s. 28) Na trestné činy „*se pohlíží spíše jako na přestupky proti státu než proti jednotlivci, přičemž se jedná o občanskoprávní přestupky, které podléhají spíše náhradě škody než trestu.*“ (Stuart, 2022, s. 1) Stát reaguje na tuto kategorii chování prostřednictvím trestního soudnictví (Stuart, 2022). Trestnost těchto činů posuzujeme dle zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Ten stanovuje, ve zvláštní části, jednotlivé trestné činy, které jsou sankcionované, uvádí skutkové podstaty jednotlivých trestných činů, dle kterých se hodnotí závažnost a druh spáchaného skutku.

V průběhu celé existence lidstva, ve všech kulturách a epochách se setkáme s kriminalitou, pouze se mění její určité aspekty. Co například bylo před sto lety považováno za čin hodný trestu, již moderní společnost považuje za „normální“. Normalita má v každé společnosti a kultuře jiný význam. O této problematice hovoří například Vágnerová, dle které hodnocení normality „závisí na komplexu norem a očekávání dané společnosti.“ (Vágnerová, 2014, s. 20) Pohled společnosti a její celkový posun i pojetí normy mají zásadní vliv na to, co je a má být trestné a „normální“. I toto má vliv na pojetí kriminality a určení toho, co je trestný čin.

S pácháním kriminality souvisí nepřeberné množství příčin, pohnutek, predispozic (dle kriminálních teorií), osobnostních rysů atd. Veškeré teoretické souvislosti, spojující se s kriminalitou, zkoumá vědní obor, jež se nezabývá pouze samotnou kriminalitou, ale i dalšími odvětvími, které s touto souvisí. Tímto vědním oborem je kriminologie. Z latiny

ji lze přeložit jako „učení o zločinu“. V centru zájmu kriminologie je především kriminalita, do které můžeme zařadit jak pohled trestního práva, tak zároveň pohled sociální patologie (Válková, 2019). Mohli bychom tedy říct, že prostřednictvím kriminologie popisujeme tu „horší“ část společnosti. Zabývá se velmi citlivou oblastí života celé společnosti jako celku a zároveň se podstatně osobně dotýká života občanů a jejich rodin (Scheinost, 2010).

Kriminologie je věda nejen teoretická – společenskovední, ale také empirická. To znamená, že se zaměřuje na poznávání reálných jevů a okolností, které souvisí s kriminalitou (Válková a kol., 2019). Poznávání probíhá prostřednictvím výzkumů, skrze nichž získáváme důležité poznatky o stavu kriminality, její struktuře a vývoji. Tím můžeme jistými kroky přispět k prevenci kriminality. Výzkumy nám pomáhají odhalit také společenské a individuální kriminogenní faktory, jejichž rozbor by měl přispět k odhalení důvodů, proč je určitý druh trestné činnosti páčán, příčiny zaměření pachatelů na tuto konkrétní trestnou činnost a způsob páčání (Cejp, 2010).

1.2 Biopsychosociální přístupy ke kriminalitě

Již z historie víme, že etiologii kriminality, tedy k příčinám vedoucím k páčání kriminality, existuje mnoho názorů. Zaměřují se buď jednostranně například pouze k biologii či psychologii, anebo nalézáme takové přístupy, jež lze považovat za multifaktoriální. Tedy zahrnující několik příčin vedoucích k odhalení možných kriminogenních faktorů vedoucích ke páčání trestné činnosti, také deviantního jednání nebo chování odchylujícího se od norem.

Pro vyšší pravděpodobnost vzniku takového jednání mají podstatný význam biopsychosociální faktory, které působí ve vzájemné interakci (Veteška, Fischer, 2020). Podíváme-li se na osmnácté a devatenácté století, kdy velikáni kriminologie jako Cesare Lombroso či Cesare Beccaria a jiní, kteří začali s rozvojem kriminologie, viděli etiologii kriminality jednostranně, tak dnes na danou problematiku pohlížíme jinak. Stále se v dnešních přístupech odrážíme od některým původních názorů, ale rozvíjíme je a rozšiřujeme o nová poznání a data moderní kriminologie. „*Kriminologické teorie mají vypovídat o tom, jaké faktory a skutečnosti hrají v genezi kriminality významnou roli s cílem nalézt optimální způsob řešení, tzn. jak jim předcházet, nebo alespoň snižovat jejich negativní dopad.*“ (Válková, 2019, s. 61)

Válková, Vágnerová, Drbohlav, Veteška, Golding a další velká spousta současných odborníků se shodují na důležitosti biopsychosociálního přístupu ke kriminalitě a na základu příčin kriminálního chování, který se nachází v primární rodině. Podle Drbohlava začíná individuální příběh každého pachatele již dávno před jeho narozením, a to kombinací anamnéz a diagnóz rodičů (Drbohlav, 2013). V publikacích se autoři shodují na důležitosti rodiny, jak z hlediska biologického, tak i psychologického a sociálního. Klíčový význam mají především vztahy v primární rodině. Rodina je základ, kde lze utvářet „podhoubí“, ve kterém může rodina pěstovat jak ty negativní, tak i ty pozitivní predispozice. Dítě je v systému pečujících osob, které jsou v systémech sociálních a kulturních sítí, kde interakce mezi těmito strukturami pomáhají formovat vývoj osoby (Golding, Fitzgerald, 2019).

Nejen biologická a psychologická stránka osobnosti má vliv na vývoj predispozic pro kriminální chování. Velkou měrou k tomuto přispívá společnost a prostředí. V tomto případě míníme tu širokou společnost, do které samozřejmě zahrnujeme média. Z médií i ze svého prostředí, kde žijeme si přebíráme množství informací a vzorů, které nás formují. „*Je to přirozený vývoj a adaptační princip sociálního učení jakožto osvojování si komplexních způsobů chování a jednání na základě sociálního podmiňování skrze odměnu a trest, nápodobu a identifikaci.*“ (Drbohlav, 2015, s. 73)

I přes všechny moderní technologie a výzkumy, které se aplikují, nejsme schopni stále přesně předpovědět, co je klíčové při vzniku kriminality. Zatím můžeme určit kde, jak a proč se mohou vyskytovat lidé, kteří páchají činy, které řadíme pod pojem sociální patologie. Klíčové je prostředí rodiny, kde se jedinec socializuje, vyvíjí a je na něho působeno. Svou nezbytnou roli hrají biologické faktory (věk, pohlaví, vrozené predispozice) a také psychická stránka jednotlivce, u níž můžeme pozorovat rozvoj psychopatologie, narušenou osobnost a jinou patologii, jež může vést právě k páchání kriminality.

Z uvedeného můžeme konstatovat, že zkoumání příčin páchání kriminality je stále probíhající proces, který přináší stále nové a fascinující poznatky přispívající k poznávání, odhalování, mapování a vyšetřování osob dopouštějících se kriminality. Nelze prozatím stanovit jednoznačnou a univerzální klasifikaci, protože společnost se neustále vyvíjí a tento vývoj s sebou přináší stále nové a doposud nepoznané.

1.3 Současný stav kriminality

Již v první podkapitole o kriminalitě a kriminologii je zmíněna jedna z důležitých stránek kriminologie, kterou je výzkum. Pomocí empirické oblasti kriminologie jsme schopni popsat kriminalitu. Prostřednictvím výzkumů získáváme poznatky o tom, na jakém území a v jaké formě se kriminalita vyskytuje, jak se vyvíjí v určitém časovém období, jaká je její struktura atd. Vše uvedené a více podstatně přispívá ke zkoumání kriminality a k její prevenci.

Kriminální fenomenologie se zaměřuje právě na popis kriminality jako sociálně patologického jevu. Ve výzkumech zjišťujeme především rozsah kriminality, tzv. počet činů, které trestní zákon jako trestné označuje. Vymezené území a časové období spáchání konkrétních trestných činů. Dále také intenzitu, strukturu a dynamiku kriminality. V popředí zájmu společnosti je obzvláště sledování závažnějších druhů kriminality (např. vražda, znásilnění, vloupání atd.) (Hulmáková, 2019).

Při zkoumání stavu kriminality se neodrážíme pouze z dat, která poukazují přímo na trestný čin a jeho pachatele, ale také hledíme například na viktimologické výzkumy. K uvedenému Scheinost říká, že nejméně jedna třetina občanů ČR má osobní zkušenosti s kriminalitou (Scheinost, 2010). Dané poukazuje na fakt potřeby komplexního nahlížení, ať už na různé výzkumy týkající se nejen pachatelů, různou věkovou kategorií pachatelů (tedy nejen na trestné činy, ale také na provinění a činy jinak trestné), na delikvenci a jiné chování, které by mohlo do budoucna poukazovat na problémového jedince a tak dále.

Dle dat v příloze A jsme schopni říct, že kriminalita na našem území stále klesá, ačkoliv se objevují v některých obdobích jisté výchyly, jejichž příčinou mohou být třeba amnestie, krize ve společnosti či příznivé podmínky pro páchaní jistých trestných činů. S poklesem kriminality také klesá počet obžalovaných a stíhaných osob, jak uvádí Právní rádce z dat Nejvyššího státního zastupitelství (Právní rádce, 2019). Od ledna 2013 do konce roku 2022 bylo zjištěno na našem území celkem 2 164 131 trestných činů, z tohoto bylo do roku 2020 objasněno 820 315 trestných činů a 110 223 objasněno dodatečně (Mapakriminality.cz, 2020; Moravčík, 2022; Moravčík, 2023). Daná čísla nejsou kompletní, jelikož se jedná pouze o kriminalitou zjištěnou, tedy policií registrovanou. Ta skutečná kriminalita se od té registrované odlišuje. Součástí skutečné kriminality jsou i činy latentní (skryté), a proto nelze uvést přesná data.

S poklesem kriminality ale neklesají jisté trendy, kam řadíme území s vysokým počtem páchaní kriminality a druh páchané kriminality. Nejvíce trestné činnosti lze

pozorovat ve velkých městech a v příhraničí. Na předních příčkách, dle rozdělení podle Krajských ředitelství Policie České republiky (KŘP), se nachází Hlavní město Praha a Středočeský kraj. K dalším územím s vysokým podílem kriminality patří Moravskoslezský, Plzeňský a Ústecký kraj. Nejvíce páchanou kriminalitou v posledních letech je majetková kriminalita, ovšem nejvíce sledovanou je násilná, kam patří „obvyklé“ trestné činy jako je fyzický útok, ublížení na zdraví, tak i ty „méně obvyklé“, kam řadíme vraždu nebo únos (Mapakriminality.cz, 2020).

2 Násilná kriminalita a osobnost jejího pachatele

Vědy, zabývající se kriminalitou páchanou na našem území, od sebe odlišují jednotlivé druhy trestné činnosti. Jedním z těchto druhů je právě násilná kriminalita. Jedná se o pojem užívaný v právních a dalších disciplínách, obzvláště však v kriminalistice a kriminologii. Tento druh kriminality vychází zvláště ze způsobu jejího provedení, kam řadíme poškození a destrukci, u vybraných skutkových podstat postačuje záměr nebo srozumění o poškození či destrukci (př. pokus vraždy, pokus loupeže). Do dané kategorie zařazujeme také ty trestné činy, které původně nejsou začleněné do násilné kriminality, ale způsobem provedení deliktu, je možné do násilné kriminality tyto klasifikovat. Konkrétněji bychom mohli říct, že významnou charakteristikou násilné trestné činnosti je fyzické poškození nebo usmrcení konkrétní osoby či osob, eventuelně pokus o tento záměr (Netík, 2019).

Definice násilné kriminality není nikde implicitně uvedena a na tom se také shodují autoři zabývající se touto problematikou. K pojmu můžeme připojit taktéž závažnou násilnou kriminalitu, respektive závažnou násilnou trestnou činnost, která ve své podstatě zahrnuje stejné podmínky spáchání, jako násilná trestná činnost, což znamená poškození nebo destrukci chráněného zájmu trestním zákonem, ovšem s jiným rozsahem okolností souvisejících s trestným činem. Čímž míníme spáchání trestného činu brutálním či zavrženímhodným způsobem, to způsobí závažnější následky pro oběť a lze tak čin kvalifikovat jako zvláště závažný a následkem může být uložení i vyšší trestní sazby dle zákona č. 40/2009 Sb. trestního zákoníku. V publikaci Institutu pro kriminologii a sociální prevenci je „závažná násilná kriminalita definována jako soubor trestných činů, při kterých pachatel úmyslně vede útok proti životu nebo zdraví živé bytosti, ať již s použitím násilí nebo jinak, přičemž takový útok dosahuje vyšší míry závažnosti z hlediska způsobu provedení nebo způsobeného či zamýšleného účinku na předmět útoku.“ (Blatníková a kol., 2021, s. 126)

Pro posuzování trestných činů je důležité zařadit činy do jednotlivých kategorií trestné činnosti, mezi které patří, pro nás zásadní kategorie, násilné a závažné násilné kriminality. Výčet jednotlivých trestných činů je uvedený ve statistikách Policie ČR a Ministerstva vnitra ČR, které jsou shodné. Policie ČR zahrnuje a určuje jednotlivé násilné trestné činy dle takticko-statistické klasifikace, vymezující se paragrafy platného trestního zákona, kam patří: vražda, usmrcení lidského plodu, zabití, usmrcení z nedbalosti, opuštění dítěte, únos, loupež, násilí proti úřední osobě a orgánu veřejné

moci, rvačka, násilí a vyhrožování proti skupině obyvatel, braní rukojmí, nebezpečné vyhrožování a nebezpeční pronásledování, vydírání, omezování a zbavení osobní svobody, porušování domovní svobody, neoprávněný zásah do práva domu, bytu, omezování svobody vyznání, útisk, ostatní násilné trestné činy (Marešová et al., 2015). Je ovšem třeba brát zřetel na to, že uvedený výčet násilných trestných činů není konečný. V jistých případech, kdy je čin klasifikován původně jako majetková nebo sexuální trestná činnost, dojde k přehodnocení a čin je zařazen například do sexuální, tak i do násilné kriminality (např. znásilnění či sexuální vražda). K přehodnocení dochází, jelikož právě majetková a sexuální trestná činnost staví na motivaci pachatele, zatímco násilná na způsobu provedení deliktu (Netík, 2019).

Blatníková a kol. (2021) hovoří ve své publikaci o rozdělení trestných činů do čtyřech kategorií, které spadají pod pojem závažná násilná kriminalita. Jsou jimi homicidium, napadení, týrání osob a týrání zvířat (Blatníková a kol., 2021). Dle paragrafů trestního zákoníku patří do homicidia § 140 Vražda, § 141 Zabití, § 142 Vražda novorozeného dítěte matkou. Do kategorie napadení § 142 Těžké ublížení na zdraví, § 146 odst. 1, 3, 4 Ublížení na zdraví, § 146a odst. 1, 2, 3, 4, 5 Ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky. Do týrání osob uvádíme § 198 odst. 1, 2 písm. a), 3 písm. b) Týrání svěřené osoby, § 199 odst. 1, 2 písm. a), 3 písm. b) Týrání osoby žijící ve společném obydlí. Do čtvrté kategorie patří § 302 Týrání zvířat (Blatníková a kol., 2021). Spácháním výše uvedených trestných činů pachatel závažně útočí na život, zdraví, svobodu a důstojnost oběti (obětí).

2.1 Osobnost pachatele násilné trestné činnosti

Nežli začneme hovořit přímo o pachateli násilné trestné činnosti, je třeba si objasnit, kdo vůbec může být pachatelem. Dle platného trestního zákona může být pachatelem trestného činu pouze fyzická osoba, která naplnila znaky skutkové podstaty trestného činu, je starší osmnácti let a v době spáchání skutku byla příčetná. U taxativně vyjmenovaných trestných činů postačuje pouze pokus nebo příprava, je-li tato trestná. Osoby mladší osmnácti let se v případě spáchání protiprávního skutku dopouští provinění a osoby mladší patnácti let činu jinak trestného. Případy spojené s mládeží (osoby mladší osmnácti let) řeší zákon č. 218/2003 Sb., Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů.

Vyvstává tu otázka, zda existuje typická osobnost pachatele. Neexistuje. Po mnoha výzkumech, zkoumání, bádání a vyšetřování nelze stále jasně definovat typickou osobnost pachatele. Ovšem lze nalézt jisté znaky, které tyto osoby spojují. Proto jsme schopni konstatovat fakt, že u jistých osob můžeme predikovat možnost kriminálního chování, a tudíž zahájit i jisté preventivní kroky, díky nimž můžeme účinně předcházet spáchání protiprávního skutku.

Znaky, které mohou poukazovat na kriminálního jedince jsou pouze orientační. Můžeme je brát výhradně jako předpoklad. Jsou jimi jednotlivé osobnosti vlastnosti jedince, spojené s prostředím, biologickými a sociálními faktory a dalšími. Jak již bylo uvedeno, jedná se o multifaktoriální přístup ke kriminalitě. V publikacích, zabývajících se tématem osobnosti pachatele, nacházíme stejné charakteristiky pro pachatele trestných činů, ať už se jedná o pachatele méně závažné trestné činnosti nebo o pachatele závažné násilné trestné činnosti.

Čím se tedy vyznačují kriminální jedinci? Myšlením, postoji, motivacemi či stylem uvažování. Dané poznatky jsou podstatnou součástí většiny soudobých teorií kriminálního jednání a také patří k důležitým faktorům při posuzování rizikovosti pachatele (Blatníková, Faridová, Zeman, 2021). Jak jsme již uvedli, každá společnost má stanovená pravidla, jimiž reguluje chování svých členů, které je pozitivní nebo negativní. Do kategorie negativního chování zařazujeme kriminální aktivity, které porušují právní normy. Zkoumáním takového chování se zabývá početné množství oborů, od obecné psychologie po forenzní až kriminální psychologii. Jak je patrné, jedná především o psychologické disciplíny.

Lidé selhávají a prvním krokem ke spáchání trestného činu je kriminální jednání, tj. porušení obecně přijímané sociální a právní normy. Většina pachatelů se před spácháním násilné trestné činnosti dopustí takového selhání. Takové osoby označujeme jako recidivisty (lze se setkat i s označením závažná recidiva nebo velmi závažná recidiva).

Osobnost pachatelů bychom mohli blíže specifikovat jako osoby vyznačující se odlišným emočním prožíváním a odlišným uvažováním nežli lidé, kteří takové činy nepáchají. Objevujeme u nich sklony k afektivnímu chování, popudlivosti a výbušnosti. Velmi jednoduše se tak odblokují jejich zábrany. Nebojí se riskovat, proto vyhledávají nabuzující zážitky, kterými může být právě páchaní trestné činnosti. Bývají emočně nestabilní, citově chladní až hostilní. Jsou často, pro svůj nedostatek rozumových schopností, snáze manipulovatelní a selhávají v zátěžových situacích (Vágnerová, 2014).

První signály nestandardního vývoje můžeme pozorovat již v dětství. U pachatelů násilné kriminality lze sledovat násilné chování již v útlém věku. Objevují se u nich rizikové faktory jako jsou nejrůznější psychické problémy, poruchy chování, špatné školní výsledky, náklonost k problémovým partám. Zásadní roli sehrává také užívání drog, alkoholu a hranice prvního pohlavního styku (pozorované především u sexuální násilné trestné činnosti). Je třeba zhodnotit sociální, především pak rodinnou situaci jedince. Takový pachatel se sám mohl stávat v minulosti obětí. Mohl být šikanován nebo se stal obětí násilí, zneužívání a zanedbávání v rodině (syndrom CAN) (Vágnerová, 2014).

První problémy s budoucí kriminální osobou nastávají již v dětství. U jedince přicházejí potíže s chováním ve škole i doma (tzn. nejedná se o porušování právních norem, ale např. pravidel školy), kdy poté první „pletky se zákonem“ zaznamenáváme kolem patnáctého roku věku. Ve většině případů se jedná o muže. Pachatelé bývají spíše z nižších socioekonomických tříd. Mají z velké části maximálně střední učňovské vzdělání (výjimečně střední odborné a vysokoškolské). V brzkém věku se setkají s drogami a alkoholem, také se sexuálními zkušenostmi. Příčiny výše uvedeného nacházíme zvláště v rodině. Ta se může stát rizikovým faktorem a přispět tak k rozvoji poruch chování. Jsou to především dysfunkční rodiny, kde často bývá absence jednoho z rodičů. Nejenže dochází k nevhodné výchově dítěte, ale objevuje se i psychická a emoční deprivace či již zmíněný syndrom CAN. Svou významnou roli hraje také širší prostředí, než je rodina. Nebezpečí představují rizikové party, kde se jedinec kriminálnímu chování „naučí“. Závažnější nebezpečí v tomto představují větší města, kde je míra kriminality podstatně vyšší (Drbohlav, 2013; Vágnerová, 2014).

Pachatelé často začínají drobnými krádežemi, později se přesunou k násilné kriminalitě a někteří až k závažné násilné kriminalitě. Je zapotřebí hledat příčiny, proč k takovému postupu dochází. U pachatelů pozorujeme, že klesá míra vzrušení z dosud páchaných činů, odezněl strach z dopadení, a tak pachatel hledá nové zdroje uspokojení svých potřeb. Nutno dodat, že ne každý pachatel postupuje po této linii. Objevují se pachatelé násilných trestných činů, kteří do doby spáchání protiprávního skutku byli kriminálně neaktivní. S násilnou trestnou činností se pojí hned několik zásadních vlastností, které jsou v této oblasti typické pro pachatele a zároveň mohou být předurčující k takovému chování. Nejen pojem násilí, které je „*komplexním fenoménem, zakořeněným v interakci mnoha činitelů (od biologických předpokladů až po politické*

faktory).“ (Marešová a kol, 2019, s. 27), ale také další významné pojmy jako agrese, agresivita, hostilita a brutalita je třeba, v souvislosti s násilnou kriminalitou, vymezit:

- 1) Násilí je možné označit jako chování osoby vůči jiným osobám (věcem), při němž záměrně uživatel uplatňuje fyzické i psychické agresivní chování s úmyslem způsobit fyzickou či psychickou újmu objektu, proti němuž je násilí mířeno. Zvláštním druhem násilí je pak sexuální násilí. Slouží jako označení pro „*jakýkoliv čin, pokus nebo výhrůžku sexuálního charakteru, která vede nebo může vést k fyzické, psychické a emocionální újmě.*“ (Blatníková, Faridová, Zeman, 2014, s. 12) Souhrnně termínu násilí rozumět jako násilnému chování, které je patologickou formou agrese (Blatníková, Faridová, Zeman, 2014).
- 2) Agrese, chápána jako úmyslná forma chování, má především za cíl vědomě a záměrně ublížit nebo poškodit objekt agrese (osoba/neživý objekt). Jedná se jak o fyzické, tak i psychické či verbální užití agrese. Lze pojem také formulovat jako chování, sloužící ke zdolávání překážek, jež brání jedinci v dosažení žádoucího cíle. Avšak může být i reakcí na stresující situaci, řešením problému, reakcí na ohrožení či jako prostředek odreagování od nepříjemných pocitů. Je třeba od sebe odlišit agresi „prostou“ od agrese kriminální. V odborné literatuře nalzáme více možností, jak agresi dělit. To nejdůležitější a základní rozdělení dle myslí agresora, které se jeví rovněž účelné pro kriminalistickou psychologii a soudní znalce (Netík, 2020; Vágnerová, 2014; Kuchta, 2019):
  - a) Instrumentální neboli plánovaná agrese, která není spojena s emocionálním nabuzením, ale je užitá zcela vědomě a racionálně. Pachatel ji využívá jako prostředek k dosažení cíle. V případě opakování takového chování dochází u osoby k upevňování normality a výhodnosti agresivního jednání (Netík, 2020; Vágnerová, 2014).
  - b) Impulzivní agrese je spojena s emocemi. Pachatel reaguje dráždivě, výbušně a impulzivně. Cílem není ublížit oběti, ale v důsledku emocí (spouštěč) dojde k reakci, tj. užití agrese. Nebezpečné je pak spojení zvýšené reaktivity s antisociálními tendencemi (Netík, 2020).
- 3) Agresivitu pojímáme jako vlastnost, rys osobnosti, vnitřní pohotovost jednat útočně, která ve zvýšené míře může být dispozitivní k násilnému, agresivnímu

reagování. Zvýšenou hladinu agresivity pozorujeme především v případech závažné trestné činnosti, zejména u vražd. Každá osoba disponuje touto vlastností, problém však nastává v momentě překročení právních a sociálních norem, tzn. že agresivita není sama o sobě patologií (Netík, 2020). Shrňeme-li to, tak agrese je projevem agresivity.

- 4) Hostilitu můžeme označit obecně jako nepřátelský postoj, sklon k nepřátelskému chování vůči lidem. Pojem užívají převážně forenzní psychologové k definování osob vyznačující se nepřátelským postojem vůči lidem, záští, pocity křivdy, podezřavostí, hněvem vedoucí až k paranoidně hostilnímu nastavení osobnosti (Marešová et al., 2015).
- 5) Brutalita je chápána též jako psychická vlastnost, jež se projevuje bezcitným až zavržením hodným jednáním zaměřujícím se na způsobení bolesti s vidinou dosažení požadovaného cíle. V mnoha případech takové jednání slouží k uspokojení z aktu použití brutality, které má velmi vážné, nejen fyzické, ale i psychické následky pro oběť (oběti).

Všechny výše zmíněné pojmy užíváme a pozorujeme u pachatelů násilné, potažmo závažné násilné kriminality. Každý z nich přináší jisté riziko, zvláště nebezpečné je pak spojení s psychiatrickými, psychologickými či emocionálními poruchami, které zvyšují nebezpečnost pachatele. Kupříkladu lze zmínit agresivní syndrom či intermitentní explozivní poruchu, jež řadíme do impulzivních poruch. Charakteristickými pro ně jsou extrémní projevy vzteku a agrese, mají explozivní charakter, který nedovedou tito jedinci ovládat (Drbohlav, 2013; Vágnerová, 2014). Vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství ČR k této problematice spočívá v konstatování nárůstu agresivity a brutality pachatelů násilné trestné činnosti (Marešová et al., 2015).

Schopnost soucítit s druhými a vnímat jejich utrpení je něco, co pachatelé postrádají. Mají své hodnoty, přesvědčení a především motivaci. Jejich potřeby se nemusí výrazně odlišovat od potřeb jiných lidí. Rozlišné jsou pak způsoby, jimiž své potřeby uspokojují (Vágnerová, 2014). Motivace dosáhnout svých potřeb, čímž se zbavit frustrace a odlišný způsob uvažování vede osoby ke kriminálnímu jednání. Není pro ně důležité jak, ale že dosáhnou svého cíle a odstraní tím svou frustraci. Primární rozdělení motivačních vzorců pachatelů násilné trestné činnosti můžeme rozlišit například dle Netíka (2020) na oblast vnitřních a vnějších motivačních determinantů, přičemž je důležitá taktéž interakce mezi vnitřními a vnějšími determinanty (Netík, 2020). Dále také

podle Drbohlava (2013), který uvádí instrumentální, afektivní a deviantní motivace pachatelů týkající se sériových vrahů, ale lze je přenést i na další formy násilné trestné činnosti (Drbohlav, 2013).

V oblasti typologie pachatelů nalézáme několik názorů. Třídícím kritériem je druh spáchané kriminality, konkrétní trestný čin a osobnost pachatele. Jedná se však pouze o jistou typologii, nikoliv o určité definice. Jedním z hlavních třídících kritérií pachatelů je motivace agresivního chování (Netík, 2021), kterému se blíže věnujeme výše. Pachatele lze třídit:

- 1) dle trestného činu na organizovaného a neorganizovaného,
- 2) zda je osoba psychotický či psychopatický typ,
- 3) dle behaviorální typologie jako explozivní, implozivní, latentní a psychotický typ (Drbohlav, 2013),
- 4) dle motivace agresivního chování se jedná o vizionářský, misionářský, hédonistický, mocensky orientovaný typ (Netík, 2021),
- 5) dle nestandardní či patologické socializace (dostatečně socializovaný, nedostatečně socializovaný, deviantně socializovaný, asociální v důsledku psychické poruchy) (Vágnerová, 2014),
- 6) dle typologie pracující s celou strukturou a dynamikou osobnosti (socializovaný, neurotický, nesocializovaný, mentálně insuficientní, deviantně socializovaný, typ s masivní psychickou poruchou) (Veteška, Fischer, 2020).

Jistě ve výčtu typologie pachatele pokračovat. Ovšem pro základní třídění můžeme uvedené považovat za přínosné. Dalšímu a podrobnějšímu popisu se věnujeme v následující podkapitole, jež je orientována na konkrétní čin, a to trestný čin vraždy.

2.2 Vražda jako násilný trestný čin

Nejzávažnější trestný čin zasahující to nejcennější a jedinečné, co má každý z nás – život. Tímto činem je vražda. Je jedním z protiprávních činů, který řadíme do násilné kriminality. Slovo, charakterizující daný čin – smrt. V trestním zákoně je vražda uvedena jako § 140, patřící do první hlavy zvláštní části trestního zákona, zabývající se trestnými činy proti životu a zdraví. Konkrétně vraždu uvádí v díle prvním, kde jsou uvedeny trestné činy proti životu. Zákon tímto paragrafem chrání lidský život, který je nedotknutelný. Skutková podstata trestného činu vraždy uvádí jako obligatorní podmínku úmyslné

usmrcení jiného člověka, přičemž čtvrtý odstavec upozorňuje také na trestnost přípravy vraždy. Trest odnětí svobody (TOS) začíná na deseti letech, proto vraždu označujeme jako zvlášť závažný zločin (obsahuje úmysl a TOS s dolní hranicí deseti let). Druhý a třetí odstavec obsahují přitěžující okolnosti s možností vyššího trestu pro pachatele, mezi něž začleňujeme již zmíněné zavrženíhodné jednání či taxativně uvedené osoby jako oběti, pro které lze stanovit vyšší míru trestu.

Vraždy můžeme rozlišovat dle počtu obětí, motivace, způsobu provedení a pachatele konkrétního činu. Nejen § 140 trestního zákona se zabývá činem, jež vede k usmrcení. Důsledkem smrti osoby, která nebyla lékařem konstatována jako přirozené úmrtí či úmrtí bez cizího zavinění, se zabývají i jiné paragrafy trestního zákona, kde jsou ovšem uvedeny jiné okolnosti a tím odlišuje jiné trestné činy s následkem smrti od vraždy. Taktéž musíme nahlížet na fakt propojenosti ostatních trestných činů s trestným činem vraždy, jako je tomu například u sexuální vraždy, při níž je naplněna skutková podstata vícero trestných činů, ale následkem je smrt, proto je daný čin klasifikován jako vražda s přitěžujícími okolnostmi.

Při zjištění spáchání trestného činu je v prvotním zájmu vyšetřovatele zjistit, co bylo spácháno a kdo je pachatelem. Nejzásadnějším úkonem kriminalistů je ohledání místa činu, především je-li prvotním ohledáním zjištěna možná pravděpodobnost vraždy. V této fázi vyšetřování je otázka „Proč byl čin spáchán?“ tedy motivace až na posledním místě. Jenže pro další úkony ve vyšetřování se může zjištění motivace násilného trestného činu, konkrétně vraždy, jevit jako podstatná a klíčová záležitost pro popsání osobní charakteristiky a chování pachatele, které mohou vést ke stanovení vhodné taktiky vyšetřování a následně tak usnadnit celé vyšetřování a trestní řízení.

Opět jsme schopni nalézt mnoho možných dělení motivace úmyslného usmrcení. „*Vyčerpávající, zejména kriminalisticky zaměřenou klasifikaci úmyslných usmrcení poskytli badatelé NCAVC FBI Douglas a kol. Odlišili čtyři hlavní typy a řadu subtypů.*“ (Netík, 2019, s. 403) Mezi čtyři hlavní typy v této klasifikaci patří:

- 1) vražda jako kriminální podnikání,
- 2) vražda z osobních důvodů,
- 3) sexuální vražda,
- 4) vražda ze skupinových důvodů.

Podle dominujícího motivu úmyslných usmrcení třídí Zapletal vraždy, kdy motivací je (Netík, 2019):

- 1) žárlivost,
- 2) msta, nenávisť,
- 3) ziskovost,
- 4) vyhnutí se trestní odpovědnosti,
- 5) dosažení sexuálního uspokojení,
- 6) odstranění nepohodlné osoby,
- 7) jinak.

Podle webových stránek Policie ČR evidujeme více jak polovinu vražd jako vztahově orientované, a téměř polovina z celkového počtu je ve stádiu pokusu, přičemž oběti a pachatelé mezi sebou mají velmi často osobní vztah (příbuzenský či partnerský) (Moravčík, 2022). K výše uvedené klasifikaci od Douglase a kol. připojují policejní statistiky vraždu novorozence matkou a loupežnou vraždu (prvotním cílem je obohacení), proto je nutné připojit **majetkovou motivaci**. Obě tyto je možné pouze odvodit od subtypů Douglasova dělení, ale svou podstatou by měli být zařazené mezi hlavní typy. Neměli bychom se obávat zdůraznit i specifickou motivaci, kterou je **chtíč zabít**. Pozorujeme ho především u zvláštních skupin vražd. U pachatelů zařazených v těchto třech zvláštních skupinách odborníci diagnostikovali specifické psychodiagnostické aspekty a patologické fenomény. Jsou jimi sériový, masový a záchvatový vrazi (spree killers). V České republice řadíme masové a sériové vraždy k těm nejméně obvyklým, na druhé straně k velmi závažným a medializovaným, jež otřásají širokou veřejností.

K osobnosti pachatele násilné kriminality hovoříme v předcházející podkapitole a jak je široce známo, každá osobnost je jedinečná, a tak nelze striktně stanovit markanty, kterými se budou vyznačovat konkrétní pachatelé, konkrétních násilných činů a o něco více je komplikovanější stanovit popis u pachatelů vražd, u kterých se vyskytuje pravděpodobně ne jednoho, ale hned soubor několika patologických fenoménů z několika vědních oblastí (př. sociologie, psychologie, psychiatrie atd.). V každém případě, jednotlivé druhy vražd se vyznačují svými specifiky, díky nimž jsme schopni je od sebe odlišit a také popsat základní typickou charakteristiku jejího pachatele.

Vraždy motivované ziskem bývají nejčastěji v podobě primitivních loupežných vražd, kdy bezprostředním cílem pachatelů je cenná věc, jež je ve vlastnictví budoucí oběti. Tento typ vraždy probíhá bez výraznějšího emočního doprovodu, pachatelé si svůj čin většinou plánují dopředu, nebývají pod vlivem alkoholu či jiných omamných a psychotropních látek (OPL), jejich agresivní chování bývá plánované. V mnoha

případech nekoná pachatel sám, ale ve spolupachatelství. Vražda oběti (obětí) probíhá zpravidla v jejím domě. K činu jsou užity sečné a střelné zbraně a nespécifické nástroje (zde dochází právě k situaci, kdy pachatel měl v úmyslu „pouze“ loupež, ale v průběhu páchání trestního činu došlo k vraždě). Pachatelé nemívají vztah k oběti. Při usmrcení bývají neteční a neprojevují emoce. Po činu se snaží oběť ukrýt. K vraždám motivovaným ziskem patří množství subtypů jako například drogová vražda, gangem motivovaná vražda či doprovázející jiný závažný zločin (Netík, 2019; Marešová et al., 2015). V české historii k těm nejznámějším případům vražd, kdy motivací byl zisk, bezesporu patří případ manželů Stodolových a Orlický či Kolínský gang.

Sexuální vraždy nepředstavují tak četné zastoupení v celkovém počtu vražd, za to patří k neobyčejně medializované skupině násilného jednání, jelikož zasahují do velmi citlivé oblasti a často jsou doprovázené brutálním jednáním, kdy dochází k trýznění osoby. Vymezuje ji jako úmyslné usmrcení osoby, při němž pachatel zasahuje do sexuální oblasti oběti (pokud nebylo pachatelovým přímým či nepřímým úmyslem osobu usmrtit, jedná se o znásilnění ve formě soulože s následkem smrti). Objasnitelnost tohoto skutku je velmi složitá. Sexuální motivace, převážně u sadistických vrahů (nejde jim v první řadě o dosažení koitu), je doprovázena motivy síly, moci, potřebou ovládat, ponižovat a týrat oběť. Vražda může někdy vést v tomto případě k zakrytí činu a umlčení oběti. U sexuálních vrahů je specificky zakomponovaná agrese do sexuální motivace, kam řadíme případy nekrofilie, nekrosadismu, sadismu, antropofágie (kanibalismus), pikérismus (potřeba bodat či řezat oběť), vampýrismus a flagelace (uspokojení bytím či bičováním oběti). Jsou to pachatelé s psychopaticky strukturovanou osobností. Dalšími typy sexuálního vraha jsou sociosexuálně nezralí pachatelé, osoby užívající alkohol či OPL, vzácně starší muži s počáteční demencí či psychotici. Sexuální vrazi často napadají své oběti v místě jejich bydliště a obvykle se předem neznají. Většinou bývají pod vlivem alkoholu. K samotnému útoku užívají zbraně, zejména nože, popřípadě škrtdla. Svou oběť před i po (v menším počtu případů) smrti zraňují. Na místě činu, ani na těle oběti nebývá nalezeno sperma. Na místo činu se nevracejí a bývá zpravidla neuspořádané. Napadají převážně osoby opačného pohlaví, nejčastěji jsou oběťmi ženy ve věku mezi patnácti až třiceti lety a ženy starší padesáti jedna let. Některé oběti se útoku nebrání, většina se brání pouze pasivně (Netík, 2019; Blatníková a kol., 2014). K známým českým případům patří Vražda na dvakrát, jak ji nazval Vaňura ve své knize, kde tento případ označuje jako jeden z nejhorších intimních zločinů, kdy soudní lékař Josef Pleskot

k tomuto uvedl, že pro oběť byl celý čin psychicky a fyzicky velmi trýznivý (Vaňura, 2018).

Vraždy motivované osobními vztahy řadíme k těm nejčastěji páchaným, jak uvádíme výše dle policejní statistiky. V tomto případě zde můžeme nalézt motiv žárlivost, msty, nenávisti, konfliktu a další. Nejčastějším pachatelem se tak stává nejbližší osoba oběti, kterou může být například manžel/ka, rodiče, přítel/kyně, či děti. Pachatelé vraždu často konají pod návalem vzteku, po dlouhodobém krizovém vztahu s obětí, kdy pachatel mohl být zároveň obětí například domácího násilí. Čin doprovází velmi četné množství emocí, vražedná agrese (zlobný efekt), postoj pachatele k oběti je nepřátelský a afektivní. V důsledku toho můžeme pozorovat u těchto obětí velmi četná zranění především bodného a bodnořezného charakteru. Nejčastějším místem činu bývá obydlí pachatele nebo oběti. Vrah zpravidla svou oběť neukrývá a spolupracuje s policií a ostatními orgány činnými v trestním řízení, přičemž v některých případech pachatel svůj čin sám oznamuje (Netík, 2019; Blatníková a kol., 2014). Příkladem vraždy motivované osobními vztahy je případ osmnáctiletého Michala, který v důsledku nespokojenosti s partnerem své matky a velmi častým a stupňujícím se konfliktům zavraždil nožem svou matku, otčíma a svého tři a půlletého bratra. V následujících letech se ukazuje, že děti čím dál častěji útočí na své rodiče či prarodiče, protože ztrácejí úctu k autoritám. Nejedná se tedy o výjimečný jev, v jehož důsledku bývají děti kriminalisty zařazeni k možným verzím o pachateli činu (Vaňura, 2018).

Vraždy novorozenců matkou se vyskytují zřídka. Mezi lety 1996-2000 bylo za tento trestný čin odsouzeno osm žen, mezi lety 2001-2010 taktéž osm žen. V trestním zákoně je uveden pod jiným paragrafem než vražda a to pod § 142 Vražda novorozenceho dítěte matkou. Zákon uvádí taxativní podmínky, za kterých je naplněna skutková podstata tohoto činu a taktéž uvádí nižší trest oproti § 140. Předpokládá se totiž, že matka dítěte jedná následkem rozrušení způsobeného porodem. V polovině případů bývá tento druh vraždy předem plánovaný a připravovaný. Těhotná žena skrývá svou graviditu, nenavštěvuje lékaře, ve většině případů se jedná o nechtěné těhotenství. Porod probíhá často doma a bez přítomnosti dalších osob. Provedení usmrcení bývá v podobě zanedbání péče. Matka zřídka dítě aktivně usmrcuje, spíše jej ponechá na místě porodu, nebo ho odloží například do popelnice. Obvykle je příčinou smrti klasifikováno udušení (Netík, 2019). Jedním z těchto je i případ Patrika a Ivany. Po krátké partnerské pauze se k sobě opěr vrátili, Ivana se zdála být těhotná, ale popírala to. Během úprav bytu Patrik našel zapáchající košík na balkóně, odkud ho měla Ivana na jeho žádost uklidit. O den později

objevil zapáchající igelitovou tašku ve sklepě. Tuto odvezl k sobě do domu, kde na zahradě rozbalil její obsah. Uvnitř se nacházelo mrtvé tělíčko novorozence. Ivana měla novorozenou holčičku zabalit do partnerova ručníku, vložit ji do kbelíku a natočit vodu. Tu poté vylila a tělíčko přemístila do igelitové tašky do košíku na balkón. Pachatelka dle vrchní komisařky neprojevovala žádné emoce vůči zavražděné dceři a nikdy nedokázala vysvětlit příčinu jejího jednání (Vaňura, 2019).

Sériové vraždy jsou jedním ze tří druhů mnohonásobných vražd. Mnohonásobné vraždy se odlišují jak od „běžných vražd“, tak i razantně mezi sebou, zvláště z hlediska psychologického, behaviorálně patologického a kriminalistického. Definice pro tento druh vraždy se různí. Nejčastěji nebývá uváděn přesný počet vražd pro stanovení pachatele za sériového. Drbohlav považuje vraždu za sériovou, jestliže se jedná o spáchání série dvou nebo tří vražd jedním nebo více pachateli, přičemž mezi jednotlivými činy existuje delší časový odstup a jedná se o odlišné akce. Zmíněný časový odstup nazýváme cooling off periodou, který je zásadní při rozlišení mezi vraždou sériovou a záchvatovou. Sériové činy se taktéž diferencují rozdílnou osobností pachatele, motivací, zbraněmi a místem činu. U sériového vraha pozorujeme rozsáhlou patologii chování a osobnosti. Nejvíce markantní rozdíly jsou mezi organizovaným a neorganizovaným sériovým vrahem. Jsou to zpravidla zcela rozdílné profily jak z pojetí psychologického, behaviorálního tak i dle modu operandi (způsobu spáchání trestného činu). Motivace zůstává u 93,4 % stejná a zásadně od sebe sériové vrahy odlišuje na sexuální, loupežné, vztahové, vrahy z přesvědčení, nájemné, a dispoziční. Mezi tři signifikantní znaky těchto vrahů patří jejich skutečná hloubka vnitřní motivace vraždit, získat z vraždy vlastní pozitivní odezvu a posílení, které je dáno vnitřní fantazií a evidentními sociopatickými rysy a tendencemi (např. extrémní agrese, neovladatelné touhy, absence lítosti a sebevědomí atd.). Existují čtyři základní typy sériových vrahů dle Holmese a DeBurgera:

- 1) Vrah-vizionář je typ psychotického vraha, kterému instrukce dávají „hlasy v hlavě“, motiv je dán duševní představou. Často u nich spatřujeme schizofrenii a poruchy myšlení, díky čemuž se stávají neovladatelnými.
- 2) Vrah-misionář je přesvědčen, že ho společnost vyvrhla na okraj, a tak má právo nápravy či odplaty. Má destruktivní sklony a své činy omlouvá v důsledku jednání společnosti vůči němu samotnému.

- 3) Vrah-hedonista považuje vraždu za požitek, „hraje“ si s policií a rád je středem pozornosti médií. Sám sebe staví do pozice „nejhoršího vraha“. Vraždí buď ze žádostivosti pro sexuální uspokojení, z nadšení ze samotné vraždy, kde realizuje svoje představy, a nebo pro zisk.
- 4) Vrah z postu síly touží ovládat lidský život a asistovat smrti. Touží po dominanci a kontrole, svůj akt násilí záměrně prodlužuje mučením a sadismem.

K těmto čtyřem typům připojuje ještě Drbohlav pátý typ, který dle něho ve výše uvedené typologii chybí. Je jím **vrah z milosrdenství**, který pracuje většinou v nemocničních zařízeních a vraždu považuje za akt pomoci při odchodu ze světa. Necítí vinu za svůj čin. Mnohdy pachatel uvádí pacienta na hranici života a smrti a znovu jej oživuje pro pocit „božské“ moci. Často trpí úzkostmi, depresemi a snaží se dokázat svou společenskou užitečnost (Drbohlav, 2013). Příkladem velmi známého sériového vraha je případ Ivana Roubala, který se začal psát do historie české kriminalistiky po jeho propuštění z pankrácké věznice za několik vražd. Vyšetřování tohoto případu bylo velmi složité a zdlouhavé. Ivan Roubal byl podezřelý nejméně z osmi vražd, kvůli nedostatku důkazů byl odsouzen pouze za dvojnásobnou vraždu (Vaňura, 2018).

Masové vraždy, oproti sériovým, ve společnosti přibývají. Je to dáno nejen děním ve společnosti, ale také masovými médii. Mohli bychom je označit nemocí společnosti. Nejčastěji bývá za masového vraha označen pachatel, jež na jednom místě usmrtí více než čtyři osoby. Některé subtypy masových vražd jsou zásadně odlišné, ať již oběťmi, užitou zbraní či prostředím aj., tudíž je třeba jejich rozlišení:

- 1) masové vraždy v rodinném prostředí,
- 2) masové útoky na školách,
- 3) masové vraždy na veřejných místech,
- 4) masové sebevraždy organizované jedincem,
- 5) teritoriální konflikty obchodních zájmů (války gangů),
- 6) genocida – democida – politicida,
- 7) teroristické útoky,
- 8) specifické masové vraždy (záměrná havárie letadla).

Nejvíce se zvyšujícím subtypem jsou masové vraždy na školách. Jednou z největších problematik pozorovaných v celém světě v souvislosti s masovými vraždami je tzv. fenomén nápodoby a fenomén touhy po překonání. Mezi takové případy patří

například napodobitelé Zodiaca či Jacka Rozparovače, které zároveň patří k těm nejslavnějším nevyřešeným případům. Pachatelé masových vražd jsou nevýrazní, samotářský a maskovaní. Mají velmi různorodou vývojovou typologii. Rozděluje je na základě motivu, který bývá definován jako jistá kauzální pohnutka odpovídající modu operandi, výběru obětí a místa činu, použití vražedné zbraně a samotnou výpověď pachatele. Od narození se každý vyvíjí a v průběhu tohoto vývoje může dojít k situaci, kdy se díky událostem v životě u osob vyvinou jisté patologické fenomény, jež jsou charakteristické právě pro masového vraha. Tato skutečnost upozorňuje na sociálně patologické souvislosti, sociální nálady, patologické fenomény, hodnoty a názory, díky nimž se z dané osoby stal masový vrah. Mezi tyto typické fenomény zařazujeme třeba Mesiášský komplex, Misogynie (nenávist vůči ženám) versus misandrie (nenávist vůči mužům) či chorobná touha stát se slavným a zapsat se do historie tzv. Herostratův komplex. Do české historie se masovou vraždou zapsala Olga Hepnarová, která ve své paranoidní, schizofrenní a agresivní mysli léta spřádala plán, jak se pomstí společnosti. Nastal den desátého července 1973 a tato žena se rozhodla provést svůj plánovaný čin. Nákladním automobilem najela na chodník tramvajové zastávky v Praze. Svým jednáním usmrtila celkem osm osob. Dalších šest lidí utrpělo těžké zranění a šest lehké. Trestem této pachatelce byla uložena poprava oběšením. Zároveň byla poslední popravenou ženou v Československu (Drbohlav, 2015).

Záchvatové vraždy někdy označujeme také jako vražednou vlnu nebo také pojmem vrazi na vražedné vlně. Svou definicí jsou podobné sériovým vraždám. Liší se zásadním faktem, chybí zde cooling off perioda (viz. sériové vraždy). Pachatel či pachatelé záchvatových vražd páchají své zločiny v jednom spojitém (krátkém) časovém intervalu, v ohraničené lokalitě, přičemž místa činu jsou jiná. Příznačným je náhlé ukončení vraždění, pro které se pachatel rozhodne sám od sebe a v tomto je zásadní odlišnost od sériového vraha, který sám s vražděním nepřestane. Dalším zásadním faktem je výběr místa a čas. Sériový vrah vraždí na různých místech a je aktivní i po velmi dlouhá časová období. Mohli bychom konstatovat, že každá vražda sériového vraha je samostatný díl (Drbohlav, 2015).

2.3 Stav násilné kriminality v České republice

U celkové registrované kriminality v České republice zaznamenáváme nejvyšší nárůst kolem devadesátých let minulého století. Od nástupu nového tisíciletí do roku 2021 téměř

každoročně klesá její počet. V roce 2021 jsme registrovali na našem území 153 233 trestných činů, což je prozatím nejnižší počet v historii. V procentech hovoříme o poklesu 7,4 % oproti roku 2020. Vliv na daný pokles měla především opatření proti pandemii covidu-19, optimalizace statistického vykazování, novelizace trestního zákoníku, kdy došlo ke změně dolní hranice výše škody a v neposlední řadě zefektivnění práce policistů a kriminalistů. Konkrétněji se pak na přední příčce nejčastějšího zastoupení drží majetková kriminalita. Násilná kriminalita stále klesá a v roce 2021 registrujeme pokles o 2,4 % vůči roku 2020, v konkrétních číslech se jedná o 11 958 skutků. Nejčastějším trestným činem v této oblasti bylo ublížení na zdraví, také porušování domovní svobody, nebezpečné vyhrožování, loupeže a vydírání (Moravčík, 2022).

V uplynulém roce, tedy roce 2022, nastal prudký obrat. Registrovali jsme 181 991 trestných činů, tedy došlo k podstatnému nárůstu o 18,8 % oproti předchozímu roku. Začíná se projevovat problematika v objasněnosti trestných činů, která taktéž klesla, a to v důsledků kybernetické kriminality. V oblasti násilné kriminality evidujeme nárůst o 10,2 %. Celkem bylo v roce 2022 spácháno 13 180 skutků násilné povahy. Příčiny lze hledat v rozvolnění pandemických opatření, přičemž na první místě mezi násilnými trestnými činy je stále úmyslné ublížení na zdraví (Moravčík, 2023).

Když se zaměříme na závažnou násilnou kriminalitu a jejího pachatele, tak zjistíme, že „*pachatelé závažné násilné kriminality tvoří dlouhodobě cca 1-1,5 % celkové populace osob, odsouzených v České republice za trestnou činnost.*“ (Blatníková a kol., 2021) Přičemž z celkové populace odsouzených jsou mezi pachateli závažné násilné kriminality více zastoupeni prvotrestanci a podíl pachatelů z hlediska pohlaví ve většině případů zaujímají muži. Mezi nejpočetnější skupinu závažného násilí patří napadení, poté vraždy, týrání zvířat a v poslední řadě týrání osob (Blatníková a kol., 2021). Při zaměření se přímo na trestný čin vraždy zjistíme, že index kriminality tohoto trestného činu se dlouhodobě pohybuje na 1.1, což je oproti ostatní kriminalitě zanedbatelné číslo. Zaměříme-li se na vraždy v konkrétních číslech, zjistíme pozitivní fakt, že od roku 2009 se množství vražd drží pod dvě stě za rok a má spíše klesající tendenci. Jak klesla kriminalita v důsledku pandemie roku 2021, tak jsme zároveň zaznamenali nejnižší počet vražd v historii, jejichž počet byl 105 a objasněno bylo z tohoto počtu 95,2 %. Skokový nárůst nastal v následujícím roce, kdy bylo spácháno 150 vražd. K tomuto je však nutné uvést skutečnost, že téměř polovina z daného počtu byla ve stádiu pokusu. Stejně jako v předchozích letech převládá obdobná motivace, kdy více jak polovina spáchaných vražd je motivována osobními vztahy. Mohli bychom říct, že uspokojivým faktem je

nespáchání sériové či jiné mnohonásobné vraždy v roce 2022 (Moravčík, 2022; Moravčík, 2023). Podrobnější data z předchozích let o počtu vražd a celkové registrované kriminality můžeme pozorovat v tabulce 1.

Tabulka 1 Registrované trestné činy z toho vraždy na území ČR

	Registrované trestné činy	z toho vraždy
1989	.	126
1990	.	212
1991	282 996	194
1992	345 008	258
1993	398 505	278
1994	365 265	286
1995	368 624	277
1996	387 374	267
1997	397 845	291
1998	425 930	313
1999	426 626	265
2000	391 310	279
2001	358 362	234
2002	372 341	234
2003	357 740	232
2004	351 629	227
2005	344 060	186
2006	336 446	231
2007	357 391	196
2008	343 799	202
2009	332 829	181
2010	313 387	173
2011	317 177	173
2012	304 528	188
2013	325 366	182
2014	288 660	160
2015	247 628	155
2016	218 162	136
2017	203 303	146
2018	192 405	116
2019	199 221	143
2020	165 525	130
2021	153 233	105

Zdroj: Český statistický úřad, 2022

3 Činnost Policie České republiky v kontextu násilné kriminality

Policie České republiky jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který vznikl dvacátého prvního června 1991, má povinnosti, které nosí i ve svém hesle: pomáhat a chránit. Tato dvě slova jsou pouze malým a základním posláním, které policie vykonává. Úkoly každého policisty jsou mnohem širěji pojaté a veřejností možná i ne tolik známé. Chrání bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předchází trestné činnosti, plní úkoly podle trestního řádu a plní další úkoly, na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo dle mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu. Policie je podřízena ministerstvu vnitra České republiky. Tvoří ji policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. Dle zákona máme čtrnáct krajských ředitelství s územními obvody (Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky).

Činnost orgánů činných v trestním řízení v souvislosti s vyšetřováním násilné kriminality bývá zdlouhavé a velmi prošetřované z důvodu závažnosti spáchaného trestného činu. Mohli bychom konstatovat, že celý základ trestního řízení, tedy konečné potrestání pachatele, závisí na důkladné a správné činnosti policie. Jednotlivými druhy trestných činů se zabývají specializovaná pracoviště policie. K vyšetřování užívají obecných, speciálních i specifických metod, kterými jsou schopni nalézt potřebné důkazy, a tak v součinnosti s dalšími orgány činnými v trestním řízení a dalšími osobami předvést pachatele spravedlnosti.

3.1 Služba kriminální policie a vyšetřování

Jedním z útvarů PČR zabývajících se právě kriminalitou je Služba kriminální policie a vyšetřování České republiky (SKPV), jež se zabývá odhalováním skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin. Policisté tohoto útvaru vyhledávají trestnou činnost, na základě podnětů prověřují podezření ze spáchání trestného činu a rovněž této předchází. Dále se také zabývají sebevraždami, nálezy neznámých mrtvol, úmrtími za podezřelých okolností atd. Taktéž plní úkoly při pátrání po osobách, vozidlech a věcech. Během těchto činností všechny útvary PČR spolupracují, přičemž SKPV provádí koordinaci jejich spolupráce (Schimmer, 2017).

Konkrétně násilnou kriminalitou se zabývá jeden z odborů SKPV, kterým je odbor obecné kriminality, jehož úkoly jsou na úseku objasňování, vyhledávání a vyšetřování

závažné, úmyslné a zejména organizované nebo sériově páchané trestné činnosti. Jedná se tedy o trestné činy s dolní hranicí trestní sazby pět let a pro nás důležitým trestným činem vraždy. Součástí činnosti tohoto odboru je též provádění preventivních opatření, zjišťování příčin a podmínek páchaní trestné činnosti (Lavičková, 2011).

Pro vyšetřování jsou velmi důležitá specializovaná pracoviště, bez kterých by odhalení závažných trestných činů a jejich následné prokázání nebylo mnohdy možné. Jsou jimi kriminalisticko-technická pracoviště PČR:

- 1) Kriminalistický ústav Praha (KUP) je znalecké pracoviště, které provádí znaleckou činnost v oborech kriminalistika, chemie, písmoznalectví a elektrotechnika. Pracoviště je zapsáno v Seznamu ústavů kvalifikovaných pro znaleckou činnost vedeným Ministerstvem spravedlnosti. Metodicky vede Odbor kriminalistické techniky a expertiz a podílí se na vzdělávání kriminalistických techniků a kriminalistických znalců. Řeší převážně závažné trestné činy, dělá revizní posudky a provádí činnost v oblasti vědy a výzkumu v kriminalistice (Vichlenda, 2011).
- 2) Odbor kriminalistické techniky a expertiz PČR (OKTE) je znalecké pracoviště, které patří mezi útvary Policie ČR vedeném na Ministerstvu spravedlnosti ČR. Činnost OKTE spočívá v zabezpečování materiálních důkazů pro objasňování závažné trestné činnosti a zpracovávání znaleckých posudků. Věnují se činností v oboru kriminalistika a odvětvím kriminalistických technik jako jsou například mechanoskopie či daktyloskopie. Policejní experti pracují na specializovaných pracovištích s potřebným vybavením, taktéž vyjíždějí místa činu pro zajištění stop a potřebných důkazů (Vichlenda, 2011).
- 3) Do posledního bodu bychom mohli zahrnout ne přímo pracoviště, ale osoby, které jsou taktéž velmi důležité pro vyšetřování. Jsou jimi:
  - a) Odborníci jsou přibráni k případu, jestliže je třeba objasnit skutečnosti důležité pro trestní řízení, u kterých je třeba odborných znalostí a OČTŘ si od odborníka vyžádá odborné vyjádření (Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním). Odborníkem může být každý, kdo má odborné znalosti v požadované problematice a je starší osmnácti let. Odborníkovi doručíme stopu a srovnávací materiál, ten provede identifikační závěr a zpracuje odborné

vyjádření, které figuruje jako důkaz u méně závažných trestných činů ještě s porovnáním se znaleckými posudky.

- b) Znalci se přibírají k případu, jestli že je třeba objasnit skutečnosti důležité pro trestní řízení a nepostačuje odborné vyjádření (Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním). Znalci jsou z různých oborů, musejí mít v daném oboru praxi nejméně deset let, mít vysokoškolské vzdělání a být zapsaní v rejstříku znalců. Při přibrání znalce k případu se prověřuje jeho podjatost, v takovém případě nesmí být přibrán. Znalci je poskytnuta stopa a srovnávací materiál, který je objektem jeho posudku a otázky, na které musí odpovědět. Znalec hledá markanty ve stopě, ty samé hledá ve srovnávacím materiálu, a nakonec provádí identifikační závěr, kdy vyhotoví znalecký posudek.
- c) Konzultanti mají dobré znalosti z daného oboru. K případu si ho může přibrat nejen OČTŘ, ale také obhájce. Výpověď nemá váhu odborného vyjádření či znaleckého posudku, „pouze“ vyjádří názor a poskytne informace k věci, kvůli které je k případu přizván, což znamená, že jeho činnost nebude ve spisovém materiálu, ale bude s ním sepsán úřední záznam sloužící jako pomocná informace.

Zaměříme-li se již přímo na vyšetřování případů od samotného počátku, je třeba zmínit klíčové příslušníky PČR, kteří figurují v případech již od samotného počátku. Konkrétnější postup na místě činu od samotného ohlášení budeme probírat v následující podkapitole, ale prvotními osobami přivolanými například konkrétně k vraždě jsou policisté z hlídky, přivolání operačním střediskem pro prověření oznámení. Po potvrzení jsou na místo přivolány posily a výjezdová skupina kriminalistů ve složení: vyšetřovatel, operatívec a kriminalistický technik.

3.2 Využití kriminalistických technik a taktik v kontextu vyšetřování vražd

Klíčovým, samostatným vědním oborem chránící občany a stát před trestnými činy je kriminalistika, jež objasňuje veškeré skutkové podstaty trestných činů včetně osoby pachatele. Zkoumá vznik, trvání a zánik stopy a jiných kriminalisticky relevantních

informací o spáchaných trestných činech, včetně nositele těchto stop. A také zkoumá činnost policie, OČTŘ v trestním řízení a znalců při odhalování a vyšetřování trestných činů a při zkoumání stop, zda jsou dodržovány zákonitosti nalézání, zabezpečování, shromažďování a zkoumání stop a jiných kriminalisticky relevantních informací (Vichlenda, 2011).

K rozvoji kriminalistiky významně přispěl vývoj moderních technologií a vývoj kriminalistických technik, taktik a metod, ke kterému došlo díky některým případům z minulosti, kde se ukázali jisté nedostatky či chyby, které ovlivnili vyšetřování případů. Jedním takovým, již zmiňovaným případem, je případ manželů Stodolových, na kterém pracovalo několik týmů kriminálky z několika krajů a stále se jim nedařilo otevřené případy vyřešit. Pro operativce a vyšetřovatele byl případ mimořádný, z důvodu otevírání již uzavřených případů úmrtí starých lidí, kdy si stále pokládali otázku, jestli jim něco neuniká. Pro policii je případ Stodolových historickým mezníkem, který znamenal přehodnocení zaběhnutého systému především v důkladném prošetřování sebevražd, protože základním problémem na začátku celého případu bylo uzavírání obětí Stodolových hodnocené jako sebevraždy či náhodná úmrtí, a také v lepší komunikaci a koordinaci policistů a kriminalistů i mezi různými odděleními a kraji. Jako další příklad případu, který přispěl k rozvoji kriminalistik je trojnásobná vražda žen ve středočeském Klučově. Vypátrat a odhalit vraha pomohla kriminalistům nová kriminalistická metoda – analýza DNA, díky níž se podařilo dopadnout pachatele po dlouhých třiceti letech od spáchání činu. V České republice byla totiž o několik let později založena databáze DNA profilů trestaných osob, kde nakonec došlo ke shodě srovnávacího materiálu v databázi se stopu z případů znásilněných žen. Genetika se tak stala kriminalistickou metodou, bez které si den nedokážeme představit vyšetřování závažných zločinů (Vaňura, 2018).

Jak tedy vypadá takový zásah na místě činu od samého počátku a jaké je užití kriminalistických technik a taktik, kdo má jakou činnost a jak vše probíhá? V celé práci se zabýváme kontextem násilné kriminality, konkrétně vraždami, a proto si tedy uvedeme všechny aspekty předešlé otázky na případu trestného činu vraždy. Také je podstatné si ujasnit, co vůbec znamená místo činu. Jedná se o územní prostor, objekt či místo, kde se pachatel připravoval na trestný čin, kde čin spáchal, nebo kde ukryl sebe, oběť nebo věci z trestné činnosti (Vichlenda, 2011). Ohledání místa činu je velice důležitý, neodkladný a neopakovatelný úkon, který upravuje trestní řád, kdy v § 113 uvádí, že ohledání se koná, jestliže mají být přímým pozorováním objasněny skutečnosti, důležité pro trestní řízení (Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním).

K případu nálezu mrtvé osoby jsou operačním střediskem přivoláni policisté z obvodního oddělení, jejichž úkolem je prověřit, zda se údajně mrtvá osoba na místě nachází a výsledek potvrdit. Policisté na operační středisko potvrzují nález mrtvé osoby a vyžádají si tak na místo Zdravotnickou záchranou službu a posily, jimiž jsou výjezdová skupina z SKPV a další policisté. Hlídka, která přijela na místo činu jako první provádí opatření k zabránění škodlivým následkům v podobě požáru, výbuchu, aj., poskytnou zraněným první pomoc, zajistí a uchovají původní místo činu, zajistí pronásledování pachatele prostřednictvím operačního důstojníka a zajistí svědky události. Tito policisté pokračují předběžnou prohlídkou místa činu, provedou úplnou uzávěru tohoto místa a zajistí ochranu stop a věcných důkazů. V neposlední řadě také provedou okamžitou počáteční dokumentaci místa činu, jelikož mohou nastat například meteorologickými podmínkami změny na místě. V průběhu dokumentace a pohybu na místě si již policisté v hlavě rekonstruují možný průběh události, který jim dopomůže k následnému prověřování osob a věcných důkazů na místě činu (Vichlenda, 2011).

Na místo přijíždějí posily, včetně první výjezdové skupiny. Po příjezdu začíná práce na ohledání, což je kriminalistická metoda, jejíž podstatou je vnímání policistů smysly, jimiž vyhledávají a zjišťují možné stopy a provedou jejich dokumentaci (Vichlenda, 2011). Po příjezdu začíná práce na ohledání samotným stanovením rozsahu ohledání, jaký bude postup ohledání s určením výchozího bodu, kde se bude s ohledáním začínat. Dále se rozhodne o nasazení sil a povolání znalců. Vše záleží na charakteru a rozsahu místa činu (např. při výbuchu průmyslového areálu by na místo muselo být přivoláno hned několik výjezdových jednotek kriminalistů, hasičů a znalců z různých oborů). Důležitým krokem je také stanovení rozsahu následků na majetku a na zdraví, které je důležité nejen pro vyšetřování, ale také pro ochranu osob zasahujícím na místě (př. zda je bezpečné používat elektriku, či jestli neunikají na místě nebezpečné látky).

Po předešlých krocích začíná, mohli bych konstatovat, ta nejpodstatnější část na místě činu, již je vlastní ohledání. Zde už začíná přímo práce vyšetřovatele, kriminalistického technika, operativce, znalců, ideálně i státního zástupce a dalších potřebných osob. Vlastní ohledání má tři stádia. Prvním z nich je orientační ohledání, kdy vyšetřovatel, technik atd. získají prvotní informace od policistů zajišťující místo po oznámení. Účelem je získat základní přehled o místě a stanovit tak nejvhodnější postupy pro ohledání. V tuto chvíli již vyšetřovatel a technik stanovují prvotní verze, jimiž mohou být kupříkladu přirozené úmrtí, vražda, utonutí či sebevražda. Taktéž v tomto stádiu technik provádí dokumentaci v podobě fotodokumentace a topografické dokumentace

(Vichlenda, 2011). Operativec, jehož úkolem je získávání poznatků k trestnému činu v terénu, tím shromažďovat podklady vedoucí k zahájení trestního stíhání, v této fázi již může operovat v terénu na místě činu a spolupracovat s vyšetřovatelem při prvotním výslechu svědků.

Důkladné zjištění a zajištění důkazů je důležité u každého trestného činu, ovšem u závažného činu jako je vražda, je každý detail podstatný. Osoby operující na místě činu musí být velmi obezřetní, všimnout si detailů, důsledně zajišťovat stopy, a především vše důkladně dokumentovat. Vyšetřování takových závažných činů bývá zdlouhavé, a k dopadení pachatele mohou pomoci i drobné detaily. Zajišťování a dokumentování stop a místa činu je práce především kriminalistického technika. Ten provádí detailní ohledání místa činu (druhé stádium) důkladným ohledáním objektů, označením stop a důkazů čísly s jejich následnou dokumentací. Provede vyhodnocení charakteru stopy a dle toho provede její zajištění. Podle charakteru spadají stopy do různých vědních oborů. Kriminalistika, jako multioborová věda využívá zkušenosti i z jiných oborů. Využívané metody jsou buď obecné, speciální, kterých kriminalistika využívá, aniž by je pozměňovala (př. biologie, chemie atd.) a specifické, jež vznikly přímo pro potřeby kriminalistické techniky. Po zajištění stop je třeba tyto zkoumat, aby mohli spolu se srovnávacím materiálem sloužit jako důkaz v trestním řízení. Mezi asi nejznámější kriminalistické techniky patří například daktyloskopie, genetika, trasologie či balistika. Ovšem výčet je mnohem širší, dalšími technikami jsou například kriminalistická fonoskopie, antropologie, mechanoskopie, odurologie aj. Každá z těchto nauk má své znalce, kteří stopu adekvátně zkoumají na specializovaných pracovištích a následně pak poskytnou vyšetřovatelům informace o této stopě. Vyšetřovatelé následně využívají těchto informací při vyšetřování.

Po zajištění a zdokumentování všech stop a celého místa činu proběhne vyhodnocení celého ohledání a následně je zapotřebí veškeré stopy poslat na specializovaná pracoviště OKTE či KUP, případně jsou přiloženy ke spisu nebo se zkoumají mimo PČR. Výstupem dokumentace je protokol vyšetřovatele, fotografie, video, náčrtek a plánec kriminalistického technika a úřední záznam operativece. Všechna dokumentace, stopy, výsledky pitvy (prokazující smrt cizím zaviněním) a následně získané srovnávací materiály podléhají zkoumání, po kterém dojde k dalšímu, konkrétnějšímu vytyčení verzí, obsahující již konkrétní osoby figurující v případě vraždy.

Důkazy, které jsme získali prostřednictvím ohledání místa činu nejsou jedinými důkazy získanými pro vyšetřování a následně pro trestní řízení. Kriminalistika pro

získávání dalších důkazů používá kriminalistickou taktiku. Mezi metody kriminalistické taktiky řadíme výslech a také, jak je nazývá trestní řád, některé zvláštní způsoby dokazování, jimiž jsou konfrontace, rekognice, rekonstrukce, vyšetřovací pokus a prověrka na místě. Všechny tyto metody upravuje trestní řád, dokumentují se protokolem a videozáznamem (případně fotograficky aj.) a jsou přímými důkazy v trestním řízení. Slouží pro znovu vybavení si události, upřesnění, zjištění, prověření a vyvrácení skutečností, souvisejících se spáchaným trestným činem.

Výslech je specifická metoda kriminalistické praktické činnosti, prostřednictvím níž získáváme informace o událostech trestného činu či jiných kriminalisticky relevantních skutečnostech, které jsou zafixované ve vědomí člověka. Cílem výslechu je získat úplné a věrohodné výpovědi, o kterých nejsou pochyby. Výslech může provádět policejní orgán, státní zástupce, soudce a obhájce. Výslech má své druhy, svá stadia a svou taktiku. Zde je velmi podstatná příprava výslechu. Ta ovlivňuje jeho kvalitu, průběh a výsledky. Je třeba znát veškeré dostupné informace k případu a osobám v něm figurujícím, abychom mohli výslech adekvátně připravit a v průběhu výslechu porovnávat pravdivost a stupeň pravdivosti výpovědi (Vichlenda, 2011; Boukalová a kol., 2020).

Konfrontace je metoda kriminalistické praktické činnosti, při níž posadíme již dříve vyslechnuté osoby tváří v tvář s cílem odstranit rozpory, které vznikly při výslechu a jež nelze odstranit jinak. Jde o zvláštní druh výslechu, zvláštní dokazování. Podstatou konfrontace je emocionální, silné, bezprostřední psychologické působení na konfrontované osoby. Opět zde hraje důležitou roli příprava a zároveň si musíme dát pozor, které osoby konfrontaci vystavíme (Vichlenda, 2011).

Rekognice je specifická metoda kriminalistické praktické činnosti, jejíž podstata spočívá v opětovném poznání dříve vnímaného objektu poznávající osobou s cílem ztotožnění objektu. Objektem poznání může být osoba, zvíře nebo věc a dá se provádět in-natura či z fotek. V podstatě se jedná o neopakovatelný úkon, jelikož ho znovu nelze opakovat se stejnými subjekty. Uvedeme-li jako příklad poznávání osoby, tak je předem, po pátrání a vyšetřování, natypována zájmová osoba a tři a více osob nezájmových, které jsi jsou podobné, a ze kterých osoba poznávající vybírá osobu zájmovou (Vichlenda, 2011; Boukalová a kol., 2020).

Rekonstrukci provádíme, jestliže potřebujeme prověřit výpověď obnovením situace a okolností, a jestliže jiné důkazy v trestním řízení nepostačují k objasnění věci (Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním). Opět se jedná o specifickou metodu

kriminalistické praktické činnosti. Rekonstrukce může být buď místa činu či děje. Rekonstrukci místa činu provádíme na místě činu, případně se místo činu obnovuje. Účelem je potvrdit či vyvrátit výpověď tím, že prověříme, bylo možné trestný čin uskutečnit tak, jak bylo uvedeno ve výpovědi a jestli souhlasí s časovou osou celého případu. Úkonem může dojít k obnovení paměťové stopy a emocí. Rekonstrukce děje může probíhat v úřední místnosti mimo místa činu (Vichlenda, 2011).

Vyšetřovací pokus se koná, potřebujeme-li pro trestní řízení prověřit nebo upřesnit skutečnosti, popřípadě zjistit nové skutečnosti, a to pozorováním uměle vytvořených nebo obměňovaných podmínek (Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním). Vyšetřovacím pokusem zjišťujeme, upřesňujeme nebo ověřujeme, zda nějaká situace mohla nastat nebo se stala, konkrétně se pověřuje možnost vnímání, možnost určitého mechanismu, existence přírodního jevu a možnost provedení jisté činnosti.

Prověrka na místě se koná, jestliže potřebujeme za osobní přítomnosti podezřelého, obviněného nebo svědka doplnit či upřesnit informace, které jsou důležité pro trestní řízení a vztahují se ke konkrétnímu místu (Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním). Obvykle začínáme událostí bezprostředně předcházející trestnému činu a plynuje se přesouváme na daná místa a situace, které se vztahují k objasnění případu (Boukalová a kol., 2020).

Konečným cílem pečlivé práce všech osob, podílejících se na případu od samotného prvopočátku, je vypátrání a usvědčení pachatele před soudem. K tomu je zapotřebí sesbírat a řádně prokázat dostatečné množství důkazů, které v průběhu celého vyšetřování a trestního řízení, od první zajištěné stopy po poslední usvědčující důkaz, policisté najdou, prověří a vyhodnotí jako relevantní materiál pro obvinění, usvědčení a následné potrestání pachatele.

4 Pohledy příslušníků Policie České republiky na vrahy

Výzkumný problém:

Pohledy příslušníků Policie České republiky na vrahy.

Cíl výzkumného šetření:

Cílem empirického šetření bakalářské práce je zjistit pohledy příslušníků Policie České republiky na vrahy. Konkrétně je snahou zjistit, jak se tito příslušníci vyjadřují k trestnému činu vraždy, a jakým způsobem je samotné zásahly některé jimi vyšetřované případy. Taktéž je záměr zjistit názor těchto příslušníků na současné pojetí vyšetřování vražd.

Výzkumné otázky (dále jen VO):

VO1: Jaké názory mají příslušníci Policie České republiky na trestný čin vraždy a jeho původce?

VO2: Jak nahlíží policisté na současnou úroveň vyšetřování vražd?

VO3: Jakým způsobem páchání a vyšetřování vražd zasahuje do výkonu profese a osobního života policisty a jeho pohledu na možné selhávání ve společnosti?

Tabulka 2 Transformační tabulka

Pohledy příslušníků Policie České republiky na vrahy	
Výzkumná otázka (VO)	Tazatelská otázka (TO)
VO1: Jaké názory mají příslušníci Policie České republiky na trestný čin vraždy a jeho původce?	TO1: Jak byste charakterizoval/a osobnost vraha, dle svých zkušeností? Lze uvést k osobnosti pachatele vraždy určitou typologii? Po mnoha výzkumech, zkoumání, bádání a vyšetřování nelze stále jasně definovat typickou osobnost pachatele. Ovšem lze nalézt jisté znaky, které tyto osoby spojují.
	TO2: Jak hodnotíte vývoj trestného činu vraždy? Vidíte specifické změny v modu

	<p>operandi trestného činu vraždy oproti létům předchozím?</p> <p>Vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství ČR k této problematice spočívá v konstatování nárůstu agresivity a brutality pachatelů násilné trestné činnosti (Marešová et al., 2015).</p> <p>V následujících letech se ukazuje, že děti čím dál častěji útočí na své rodiče či prarodiče. (Vaňura, 2018)</p> <p>Od roku 2009 se množství vražd drží pod dvě stě za rok a má spíše klesající tendenci.</p> <p>TO3: V čem vidíte klady a zápory související s pojetím trestání pachatelů vražd?</p>
<p>VO2: Jak nahlíží policisté na současnou úroveň vyšetřování vražd?</p>	<p>TO4: Změnili se v průběhu Vaší praxe postupy vyšetřování závažných násilných trestných činů se zaměřením na trestný čin vraždy?</p> <p>Vývoj moderních technologií a vývoj kriminalistických technik, taktik a metod.</p> <p>TO5: Jak nahlížíte na současnou úroveň vyšetřování vražd?</p> <p>TO6: Je něco, co byste rád/a na základě svojí praxe doporučil/a svým současným, popřípadě budoucím kolegům u Policie České republiky, kteří se zabývají nebo budou zabývat násilnou trestnou činností?</p>
<p>VO3: Jakým způsobem páčání a vyšetřování vražd zasahuje do výkonu profese</p>	<p>TO7: Který případ vraždy a jeho pachatel, jež jste vyšetřoval/a, Vás nejvíce zasáhl a v čem konkrétně?</p>

a osobního života policisty a jeho pohledu na možné selhávání ve společnosti?	TO8: Které aspekty vyšetřování násilné trestné činnosti s ohledem na vraždy ovlivňují/ovlivnili Váš pohled na společnost a samotný výkon služby?
	TO9: Jak zpětně hodnotíte Vaše rozhodnutí pracovat u Policie České republiky a zabývat se takto závažnými případy?

4.1 Strategie výzkumného šetření

Pro zjišťování údajů jsme zvolili kvalitativní přístup výzkumného šetření za použití výzkumné metody dotazování v konkrétní podobě výzkumné techniky rozhovoru, přímo tedy strukturovaného rozhovoru, který nám poskytuje možnost získání detailních a komplexních informací o studovaném jevu. „*Termínem kvalitativní výzkum rozumíme jakýkoli výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace.*“ (Strauss, Corbinová, 2014, s. 16) Pro vyhodnocení dat jsme použili otevřené kódování.

Pro účely rozhovoru jsme stanovili devět tazatelských otázek, které byly informantům položeny. Celkem jsme uskutečnili tři rozhovory, ze kterých jsme následně provedli analýzu získaných dat a následně shrnuli výsledek celého empirického šetření.

Informanti, poskytující následující rozhovory, udělili souhlas s provedením rozhovorů, také s nahráváním v průběhu rozhovorů. Jeden informant nahrávání odmítl. Dále byli informováni, že celé výzkumné šetření bude anonymní a data budou použita pouze v této práci.

4.2 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumné šetření jsme realizovali s policisty, kteří pracovali u Služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky. Kriminalisty jsme zvolili, jelikož mají osobní a dlouholeté zkušenosti s vyšetřováním závažných zločinů, konkrétně vražd. Jsou proto schopni uvést osobní zkušenosti a názory přímo z praxe a nastínit také svůj pohled na danou problematiku.

Tabulka 3 Informace o informantech

Informant	Pohlaví	Činnost u PČR	Délka služba	Současná činnost
I1 - Alois	Muž	Kriminalista na SKPV	31 let u PČR	Starosta
I2 - Pavel	Muž	Kriminalista na SKPV	29 let u PČR	Správce budov, řidič, údržbář
I3 - Tobiáš	Muž	Kriminalista na SKPV	30 let u PČR	Zaměstnanec krajského úřadu

Rozhovor s informantem 1 - Alois

První rozhovor byl veden s policistou, který ještě před pár měsíci sloužil u Policie České republiky. Jeho působení u bezpečnostního sboru bylo v trvání 31 let, přičemž Alois začínal na Obvodním oddělení PČR, kde sloužil 5 let, odkud byl následně několikrát přibrán kriminalisty z SKPV na spolupráci při vyšetřování jejich případů. Následně byl Alois osloven k nástupu na SKPV. Jako kriminalista na SKPV řešil za 26 let velké množství případů, ať už mravnostního charakteru či přímo vražd.

Rozhovor s informantem 2 – Pavel

Druhý rozhovor byl veden s policistou, jenž nastupoval k Policii České republiky v devatenácti letech a celkem u policie sloužil 29 let. Pavel začínal na hlídkové činnosti na Obvodním oddělení PČR. Poté byl přiřazen k řešení přestupků s přiděleným územím. Nakonec byl vybrán na krajskou kriminálku, kde sloužil jako kriminalista na SKPV. Řešil zde stejnou problematiku jako Alois.

Rozhovor s informantem 3 – Tobiáš

Třetí a zároveň poslední rozhovor byl veden opět s policistou s mnohaletou praxí, konkrétně sloužil u Policie České republiky 30 let. Tobiáš začínal na Železničním oddělení Policie České republiky, následně nastoupil na Obvodní oddělení Policie České republiky, kde sloužil 7 let a již v té době činila jeho práce z osmdesáti procent kriminalistickou činnost. Dalších 10 let působil na Okresní kriminálce a následně 12 let jako kriminalista na SKPV, nejdříve na okresní a poté na krajské kriminálce.

4.3 Analýza dat

TO1: Jak byste charakterizoval osobnost vraha, dle svých zkušeností? Lze uvést k osobnosti pachatele vraždy určitou typologii?

První položená otázka směřovala k těžkému tématu, kterým je určení toho, kdo je pachatel, jak hodnotí informanti pachatele dle svých zkušeností a zároveň, jak definují jeho typologii, která jak víme z teorie, prozatím není přesně uvedena.

Všichni informanti se shodli, že je to velmi těžká otázka a zároveň také, že **přesná definice neexistuje**. Dále konstatovali, že vrahem se ve výsledku může stát **kdokoliv**. Přičemž k osobnosti pachatele uvedli jisté rozmanitosti, které spočívají v **různém IQ** pachatelů, včetně **situace**, ve které se pachatelé v danou chvíli spáchání skutku ocitli, a **co je k danému činu vedlo**. Poznatky k pachateli vyvozovali podle pachatelů, jejichž případy přímo vyšetřovali.

Alois k tomuto odpověděl, že je to „*těžká otázka hnedka na začátek. Já si myslím, že za tu éru mojí policejní, že vrahem se může stát kdokoliv úplně, že to prostě je někdy tak rychlý, že prostě může to být...měli jsme třeba vysokoškolsky vzdělaného člověka několikrát, že jo, stal se vrahem. Pak třeba bez vzdělání, taky se stal vrahem. To prostě, ta typologie, prostě kdokoliv si myslím, že se může stát vrahem. Slušný člověk, lump, kdokoliv.*“

Pavel uvedl: „*To je taková docela složitá otázka, protože těch lidí, obecně jakoby vrahů, člověk zažil neříkám hodně, ale pár. A víte, svým způsobem každý z nás je vrah. Může kdokoliv, nikdy nevíte, v jaké situaci se ocitnete. Ať dejme tomu v obraně, nebo v nějakém rozpoležení, v emocích. A každý máme nějakou typologii, samozřejmě každý jsme nějaká osobnost. Ale k otázce jako takový, když vezmu ty lidi, které jsem zažil já, tak to byly všechno věkový průměry. Specifikum u žen je, takový pravidlo, nikdy se nehádej*“

s ženou v kuchyni a nebo žena, když teda sáhne po kudle, tak už je to většinou silně obranej mechanismus na základě třeba dlouhodobého týrání a tam je to úplně něco jiného. U toho chlapa, buďto je to opilost, nebo to je nevěra, nebo to je hádka, která prostě skončí špatným úderem. To se takhle nedá opravdu specifikovat, že by dejme tomu vrahové byli třeba jenom z nižší sociální skupiny, nebo že bysme třeba mezi bílými límečky nesehnali nikoho, nebo neměli tu možnost. Prostě zjednodušeně, každej z nás, jak jsem říkal, se může stát potenciálně vrahem a nedá se na tuhleto otázku úplně s přesností odpovědět. Pro mě to je jakoby jedna z těch opravdu složitých otázek, protože, jak říkám, můžu dneska jít domů, může mě někdo napadnout a už budu v takových koncích, a doufám, že se to nikdy nestane.“

Tobiáš uvedl: „Jednoznačná typologie není. Nedá se to jednoznačně specifikovat, protože záleží na tom, co toho pachatele k tomu vedlo, jaké měl pohnutky, jestli to byly finanční důvody, nebo jestli to bylo v afektu, Ty skutky, ta vražda...může to být plánovaný, neplánovaný, v afektu, msta. Je to různý u těch činů. Každý ten čin byl jiný, kde jsem se s tím setkal. I co se osobnosti týče. Setkával jsem se s lidmi opravdu nízkého IQ, kteří si vůbec neuvědomovali, co tím činem způsobí, nedomysleli důsledky. Pak tam byli chytrý lidi, kteří to plánovali. Je to různý.“

TO2: Jak hodnotíte vývoj trestného činu vraždy? Vidíte specifické změny v modu operandi trestného činu vraždy oproti létům předchozím?

Všichni informanti se shodli, že **neshledali velký rozdíl v modu operandi** ani ve **vývoji trestného činu** vraždy. Alois zmiňuje: „člověk si ty devadesátý léta, ty vraždy podnikatelů, moc nepamatuje. Kromě možná vraždy na Seči, ale to člověk začínal.“ Kdy odkazuje na známé kriminální období devadesátých let, které dle jeho slov bylo brutálnější než případy v následujících letech. Pavel upozorňuje na fakt, že „pachatel jedná prostě na základě nějakého vnitřního rozpoložení, pokud se bavím o vraždě z afektu, že třeba ho někdo naštvě, nebo že doma najde manželku inflagranti, a nebo dejme tomu přítele a najednou přijde utahanej domů (ted' jenom říkám historii), tak určitě nepřemejšlí nad tím, jestli to někde viděl. Potom určitě ten pachatel přemejšlí, protože na toho člověk spadne takzvaně ochranný mechanismus a ted' přemejšlí, buďto jak se z toho rychle dostat, jestli se to dá nějakým způsobem naaranžovat tak, aby to vypadalo jako nešťastná náhoda, pokud tam není kudla, tak určitě přemejšlí, ta sebereflexe tam je, určitě působí.“ Toboš se zmiňuje spíše o **změnách** „u jiného druhu trestné činnosti, třeba u majetkové,

tak ty pachatelé užívají moderní technologie. Ale u těch vražd, ta moderní technologie, možná max u komunikace. Co jsem třeba řešil, tak vrah si v počítači uloží data, kdy si něco třeba zjišťoval, takže z tohohle pohledu ano, ale u modu operandi ta technika ne, pak při vyšetřování ano.“

Alois a Pavel se zmínili o **vražděných zbraních**. Alois: *„Vražda...nůž je nůž, pistole je pistole“* Pavel hovořil o **technickém vývoji**, který navazuje na vývoj spáchání trestného činu. *„Přece jenom ten vývoj těch vražd a modus operandi souvisí s technickým vývojem společnosti. Ty lidi jsou vynalézavější, samozřejmě viděj něco v televizi, v seriálu. Pokud na to je ten člověk techniky zdatnej, tak dneska už dokáže vymyslet nějakou zbraň, nebo ten způsob provedení...i na Youtubku jsou návody, což je prostě hrozně nebezpečný.“*

TO3: V čem vidíte klady a zápory související s pojetím trestání pachatelů vražd?

Třetí otázka směřovala na trestání pachatelů. Pavel a Tobiáš zmiňují **vyšší trestní sazby** u jistých případů. Pavel se zmiňuje i o tom, že kdysi u nás byl trest smrti, ale zahrnuje k tomu, že se jedná o velmi diskutabilní téma. Alois s Tobiáš upozorňují na **účinnost trestu**. Alois: *„když člověk zabije a je mu to prokázáno, tak jako kladný je, že ten člověk skončí za mřížemi na hodně dlouho. Zápory, že u té sazby, když se toho dopustí nějaký mladiství, tak co se ještě v životě nenaučil, tak pak v tom výkonu trestu se to naučí no. Protože i ty mladiství se dopouštějí vražd. A říkám, co doposud neuměli, tak to se ve výkonu trestu naučej, pochytěj od těch zkušených. Protože většinou tyhlety dávají k sobě, takže tam se naučej.“* Dle Tobiáše *„by ten trest měl být převýchovou, ale platí to, co jsem už říkal na začátku, záleží na pachateli. Je-li to v afektu a je tam účinná lítost, tak ten trest ano, má to smysl, že se ten pachatel poučí. Pokud je to jinak, za mě tam je vhodný ukládání vyšších trestů, u některých z nich bych dával více výjimečné tresty, protože ti, co to udělali, spousta z nich, jsou teď propouštěný na svobodu a udělají to znova.“*

Pavel hovoří spíše o souboji mezi advokáty, soudy, policií a státními zástupci. *„Zažil jsem případy, kde ten člověk třeba dostal podmínku. On se odvolal, a nakonec dostal sedmnáct let. Ten případ si pamatuju, protože u toho případu jsem byl od začátku. Je to soupeření mezi advokací, státním zástupcem a soudcem. A teď jde o to, kdo sežene tolik důkazů, aby přesvědčil toho soudce a jeho výrok, rozhodnutí. A on vlastně dá ten test.“* Tento souboj je dle něho pochopitelný. *„Ta rodina se snaží. Krásně to napsal Mario Puzo v knížce Kmotr, kdy je taková věta, teď to neřeknu doslova, že společnost*

fandí policii do doby, než toho pachatele lapí, a potom ta společnost využije všechny prostředky, aby toho pachatele vyrvali policii z jejich možností. A to je ten souboj mezi policií a advokátem.“ Pavel shledává změnu v práci advokátů, a to především díky masmédiím. „Je to na jednu stranu dobře, protože pro tu policii to znamená, že musí být perfekcionalističtější, protože tam, žádná chyba se neodpouští.“

TO4: Změnili se v průběhu Vaší praxe postupy vyšetřování závažných násilných trestných činů se zaměřením na trestný čin vraždy?

Vyšetřování vražd je opravdu specifické. Jak se vyvíjí společnost a různé technologie, tak se musí **vyvíjet** a zdokonalovat samotné **vyšetřování**, na čemž se shodli i všichni informanti. Především v souvislosti s **moderními technologiemi**. Alois: *„Tenkrát nebyly mobily, ta různá technika, nebyli sociální sítě, tak třeba teďka člověk využívá i tohleto, i ty technický metody nebo možnosti.“* Pavel: *„Co se týká technického zabezpečení vyšetřování na místě, to šlo neskutečně dopředu. 3D a tyhle věci, to jsou věci, o kterých se před deseti nebo patnácti lety vůbec nikomu nezdálo. Nějakej 3D projektor nebo třeba kolega, si pamatuju že nám to přednášel, tak to jste v podstatě jakoby na místě, a když to přednášel tu techniku, tak i pro toho soudce je tohleto neskutečnej posun.“* Tobiáš: *„Změnili se v tom, že jsou moderní způsoby. Pachatelé jsou čím dál víc sofistikovaní. Vědí, že policie tu komunikaci na sociálních sítích bude strašně špatně odposlouchávat, je to problém pro policii. U vražd je to specifický, to sledování se nasazuje u všech. Jak říkám vražda, je to nejzávažnější trestný čin a tady je potřeba nasadit všechno, co můžeme, abychom toho pachatele našli. Zase na druhou stranu si vemte, že vraždy mají vysokou objasněnost. Za svojí dobu, co jsem vyšetřoval případy, se nám nepodařilo objasnit jeden z těch, na kterých jsem dělal.“*

Alois shledal i problematiku v některých postupech: *„Poslední dobou, než jsem končil, tak mě připadalo, že se hodně ubíráme na fyziodetekci (detektor lži). Chápu třeba, že to musí být hnedka před prvním výsledkem, nebo tak, ale nevím no, asi se spíš věnovat víc těm pachatelům než ho vzít a odjet s ním do Prahy na kriminalistický ústav na fyziodetekci a tam čekat, jestli to vyjde nebo nevyjde, jestli lže nebo nelže. Připadá mě to takový...ta operativní práce by možná měla být. Možná, že se od ní trošku ustupuje, není na ni čas, je to všechno ve spěchu.“*

Pavel hodnotí stálost postupů a metodiky. Ovšem dle něho se lidé pořád učí. *„Každý nový případ je takový nepopsaný list papíru. To znamená, že tam už je to potom*

na těch zkušenostech a na kontaktech.“ Tyto zkušenosti a postupy vyšetřování jednotlivých případů si předávají kriminalisté a další osoby účastníci se ohledání na instrukčně-metodických zaměstnáních. Co se dle Pavla také změnilo je „chování na místě činu. Protože jsem zažil případy, kde, jak říkal můj první kolega, hele všimni si, ze začátku sem přijede dvacet aut, a potom stejně zůstaneme sami dva. Když jsme třeba dělali spolu v Chr****. A to je pravda, že všichni přijedou hrozně zvědaví, okouknout to, pošlapou to tam...Dneska už se to tolik neděje. Dneska opravdu ta metodika postoupila hodně dopředu, to znamená, že se to zapáskuje takzvaně, zákaz vstupu policie a na tom místě se pohybují lidi v bílých pláštích. Protože je to o tom, aby tam někdo nenechal svojí DNA. To znamená, že opravdu musíte mít náhubek, víceméně roušku, brýle, pohybujete se...první tam jdou technici, kteří si to natočej, protože aby potom aby i ta obhajoba nemohla potom argumentovat: ale vy jste tam něco donesli. Říkám, každej krok se musí přemýšlet. A myslím si, že tohleto je hodně posun k o hodně lepšímu.“

TO5: Jak nahlížíte na současnou úroveň vyšetřování vražd?

Statistiky poukazují na fakt, že objasněnost případů vražd je velmi vysoká, tedy přibližně kolem devadesáti čtyř procent. A z toho lze usuzovat **vysokou úroveň** vyšetřování vražd, kterou potvrdili i informanti.

Alois: „Tak ono, vzhledem k tomu, že vyšetřování vraždy spadá pod krajskou kriminálku, kde už ty lidi musejí něco umět a většinou na vraždu, není to jako v televizi, že to dělá jeden dva lidi, vytváří se tým policajtů. Takže, co jsem sloužil já, tak super a myslím, že ty lidi, že se umělo. Za mě, kde jsem sloužil já, tam výsledky opravdu byly. I třeba neznámý vraždy se doobjasňovali. Tam, kde jsem byl já, tak vysoká úroveň. Nechci se chválit.“

Pavel: „Ta defacto je, si myslím, že určitě ta úroveň...je na vysoký úrovni, protože na tom vyšetřování vražd dělají...znovu říkám nechci ponižovat kluky v uniformě, jak říkal jeden můj starý kolega, znám hloupý plukovníky a chytrý strážmistry. Víím, že konkrétně na vraždách musí dělat člověk, kterej má spoustu zkušeností. I ten vedoucí krajské kriminálky si tam nedá nikoho, na koho nemá spoleh, nebo nějakýho zmatkaře nebo dejme tomu neprofesionálního člověka. Tam se nesmí udělat chyba. Protože na to, jak říkám, ta druhá strana řeky čeká, to je ta advokacie. Ale myslím si. Jsem přesvědčen o tom, že současné sloužení všech týmů v Český republice je na vysoký, profesionální úrovni. Určitě.

Tobiáš: „*Je to na vysoké úrovni. Problém u policie je spolupráce mezi útvary, která není vždycky úplně ideální, není to pokaždý tak, jak by mělo. To nejsou jenom útvary, ale i lidi. Když tam někdo jede jenom na sebe, je to individualista a nespolupracuje s tím týmem, tak to prostě nemůže dobře fungovat to vyšetřování.*“

TO6: Je něco, co byste rád na základě svojí praxe doporučil svým současným, popřípadě budoucím kolegům u Policie České republiky, kteří se zabývají nebo budou zabývat násilnou trestnou činností?

Práce u Policie České republiky není povolání pro každého, což vyzdvihuje Tobiáš: „*Taky bych asi doporučil, než vůbec k policii nastoupíte, tak si to musíte pořádně rozmyslet. Není to jednoduchá práce.*“

Alois s Pavlem upozorňují na **perfekcionalismus**, který by měl každý kriminalista mít. Měl by dbát na **důkladnou práci na místě činu**, a především v souvislosti s **ohledáním mrtvol**. K tomuto Alois říká: „*Já vůbec teď nevím, jaký je teď policejní vzdělávání v oboru, ty kriminalistický kurzy, co jsem kdysíva absolvoval, jako jak probíhají teď, nebo co se tam učí. Ale co učili nás dřív, před mnoha lety, tak asi důraz práce na místě činu a vlastně každý úmrtí, v této republice se nesmí umřít bez policajtů, takže každý úmrtí, na co polda přijede, by měl ze začátku vyšetřovat jako vraždu, protože i ten doktor, ten lékař, co přijede nějaký obvodák, co spadá pod něj ten obvod, nebo třeba z ára, tak dobře, provede ohledání. Zjistí třeba, že neshledal známky cizího zavinění a pak volají z pitvy, že přerušují zdravotní pitvu, že musejí nařídit soudní pitvu a záhy úmrtí, co řekne doktor na místě, je vražda. Dvakrát se mě to stalo, a co na tom místě neudělám...protože odveze se mrtvola, většinou tam jsou pak pozůstalí, rodiče, děti nebo tak a první, co udělají, tak uklízej. A než proběhne ta pitva, to třeba není ten den, je druhý den, a pak volají, člověk se vrátí na místo a je všechno uklizený. A co si budeme povídat, tak když doktor řekne „smrt bez cizího zavinění“, tak ta policejní práce upadá. Jak říkám, nás učili vyšetřovat každou smrt jako vraždu.*“ Pavel podotýká důkladné zaznamenávání **informací**, které se z počátku mohou zdát irelevantní pro vyšetřování. Doporučuje: „*Určitě perfekcionalismus, všecko si zapisovat. To znamená, přijedete z místa a jakýkoliv rozhovor, i když bude pro vás v první chvíli nezajímavý, nebo nic nevypovídající, tak všecko psát. Protože pak dejme tomu za týden může nastat jiná informace, která vám zapadne do toho rozhovoru třeba i v uvozovkách s upovídanou drbnou tamhle z Pavlače, která si bude chtít užít svých pět minut slávy při rozhovoru s vámi a vy si řeknete, to je*

asi bujná babka, kecá nesmysly, kašlem na to. Ne, všechno se musí zapsat! Protože i třeba dejme tomu řeč těla té osoby, nebo cokoliv prostě může potom rozhodnout, aby jste toho pachatele sehnali. Já si pamatuju na jeden případ v jedné vesnici kousek. Tak tam došlo k vraždě jedné staré paní. Ze začátku to vypadalo jako přirozený úmrtí, než se při pitvě zjistilo, že zemřela jedním cizí osobou. A celej tým vyjel na místo, to okolí se kompletně rozebralo, jako myslím rozebralo tím, že se obcházel jednotlivý vchody, ptali jsme se lidí a tam jsme narazili na paní, která řekla: „no tady byl pán, kterej nám dělal vzorek vody, jakože je z vodáren.“ Jsme řekli jo, tak tady asi byli vodáci, tak to udělali a šlo by se od toho pryč. Ale nám to připadalo divný, takže jsme se začali ptát: A vám sem chodí někdo? A ten člověk se představoval jakoby, že udělá analýzu vody. Typoval si tyhle babky starý s tím, že potřeboval peníze. Aby se vloudil do bytu a nějakým způsobem tu babku potřeboval dostat do jiný místnosti, potom profiltroval peněženku a zmizel. Bohužel ta paní měla smůlu, protože ho načapala, asi když jí filtroval tu peněženku, a aby ho neprozradila, tak ji prostě, jak se říká, udál. Takže na tom základě, když nám ta ženská dala popis, tak se začali dělat kompletně všechny videokamery. A asi za tejdenn nebo čtrnáct dní se ten člověk sebral támhle v Krkonoších, kde ho kolegové tam sebrali a byl to člověk, kterej byl propuštěn. Byl v psychiatrické léčebně, přijel si vyřídit prostě nějaký doklady do města a byl vlastně defacto vzdálen odtud 150 kilometrů a náhodou si vybral tuhle paní ve vlaku. Jel s ní do té vesničky, tam ji udál, sedl do vlaku a zmizel. Procentuální úspěšnost zjištění toho pachatele byla nulová, ale díky tomu, že tahle paní prostě, a to jsme se ptali vícero těchle ženských, a ty: joo, nás tohleto nezajímá. I ti lidi to neberou, jako že to je důležitý, ale myslím si, že díky tomu, že tahle paní nám dala tu informaci, tak to vedlo k dopadení toho pachatele. Zajímavý teda je, že když jsme jim řekli, proč asi si typoval. Říkáme, podívejte na ten vchod a máte tady ová ová ová, no tak vy jste ideální vchod.“

Tobiáš by také svým kolegům rád doporučil „určitě **týmovost**, ta je důležitá. Když tam bude individualista, který nepracuje v týmu, nebude to fungovat.“

TO7: Který případ vraždy a jeho pachatel, jež jste vyšetřoval, Vás nejvíce zasáhl a v čem konkrétně?

Položením této otázky jsme se posunuli k tématu, které otevírá těžké vzpomínky každého policisty. Každý policista má ten svůj pomyslný „životní případ“, který bude mít v mysli

pravděpodobně do konce života. Alois s Tobiášem považují za nejtěžší případy **vražd** ty, jež se týkají **děti**. Pavel je toho názoru, že policistovi zasáhne **každý případ**.

Alois: „*Tak asi nejhůř se vyšetřují vraždy dětí, ale jestli bych měl konkrétně, tak to byla vražda rodičů plus podříznutí i pes. Vlastně syn jejich, schizofrenik, kterej nebral léky, lékař to věděl, takhle vyvraždil svojí rodinu. Zůstala jenom jeho ségra, a když v slzách v očích prosí, ať toho jejího bráchu zastřelíte, tak to slyším doteďka a budu slyšet asi až do smrti. A i způsob provedení, že vlastně pak vytahoval mrtvá těla z rodinného domku na zahradu za provaz za autem, i psa. Házel je na hromadu a s tím, že je podpálí. Takže asi tohle to, vzhledem k té ségre, ten hlas slyším pořád, jak prosí ať ho zastřelíme. A pak, když jsem říkal ty děti. Tak asi pokus vraždy novorzený holčičky v Pardubicích v době, když moje dcera porodila mrtvou dceru v Praze. Tahleta prostě, chladnokrevně se toho plodu hnedka zbavila a nikdo nevěděl. Jo dobře, to dítě sice odvezeš do nemocnice záchrankou, ale na místě činu jsme nevěděli, jestli to dítě přežije nebo ne. Co to bylo za mámu, to ani nemůžu mluvit...“*

Pavel: „*Každý případ vás zasáhne. Ať je to stará paní, která se těšila na vnoučata, otevřela dveře a už je nikdy neviděla. Ať to byla žena, který byla v pátém měsíci těhotenství a její v uvozovkách přítel ji přišel na jakousi nevěru a prostě ji zabil, dost trýznivých způsobem. Ať to je dítě, jehož rodiče třeba udělali nějakou chybu. Prostě každé případ vás nějak zasáhne, to se nedá jako rozdělit. A musíte se obrnit, pokud se neobrníte, tak se z toho zblázníte. To tak je prostě.“*

Tobiáš: „*Těch případů, ke kterým jsem se dostal bylo víc. Ale konkrétně, nejvíce možná případ v České Třebové. Byla tam pohřešovaná sedmi, možná osmiletá holčička, prostě v první třídě, byla z romské rodiny. Takže jsme začali prvně rozkrývat, kde by mohla být. Pohřešovala se od pátka, kdy šla ze školy. Starala se o ní babička a v tom baráku měla i něco jako strejdu. Dozvěděli jsme se, že tam byl nějaký problém v tom baráku. Pak jsme se dozvěděli, že někdo poznal podle popisu tu holčičku. Viděli ji na okraji České Třebové v lese, a že byla s nějakým pánem. Tam jsme ji taky kousek našli umlácenou kamenem a pořád měla na zádech tu aktovku. Toho pachatele jsme dopadli, ke všemu se přiznal, dostal tuším osmnáct let. On ji opravdu vedl do lesa s tím, že ji tam zabije a ona mu věřila, tak šla s ním, byl to pro ni něco jako strejda. Jako co si ta holka musela prožít? O kousek dál jsme dokonce našli její kalhotky, ona se pok*****. On jí je sundal a schoval a jí zabil a hodil ji do křoví. V takovém případě si říkáte, co by si všechno nezasloužil, když máte děti. Tohle byl přesně ten pachatel s nízkým IQ. Táta té holčičky se potom oběsil a máma se zbláznila. V čem mě to zasáhlo? V tom, že to bylo malý dítě.*

Jinak k těm případům, kolikrát se k tomu tělu ani nedostanete, protože je třeba tělo zakopáný, v tu chvíli tam jsou patologové, vy možná pomáháte s tím vykopáváním těla. A s tou holčičkou, tam pak přišli ty lidi, co ji hledali. My jsme tam stáli a čekali a oni už věděli, že je něco špatně. Jsme je tam nemohli pustit, to by byl hroznej průser, co by se potom dělo.“

TO8: Které aspekty vyšetřování násilné trestné činnosti s ohledem na vraždy ovlivňují/ovlivnili Váš pohled na společnost a samotný výkon služby?

Je zcela zřejmé, že práce v takovém prostředí musí jedince poznamenat, ať již pozitivně, tak i negativně. Výkon služby je velmi **psychicky i fyzicky náročný**, a to nejen u policistů. Policisté se pohybují v „temném prostředí“, setkávají se se situacemi, lidským jednáním, příběhy, které je více či méně zasáhnou. Pavel upozorňuje na **vliv**, který to má také na **rodinu** a nejbližší daného policisty. Na **chování a návyky**, které si s sebou policista odnáší. „*Moje paní vůbec ze začátku nedokázala pochopit, proč když člověk přišel domů, tak že člověk mlčel, že se člověk nechtěl vůbec bavit. Přestala ptát, když v otevřela jeden spis.*“ Alois se zmiňuje také o jistém **pochopení** a **soucitu** u některých pachatelů.

Alois: „*Na ten výkon služby, asi tu důslednost, vytrvalost, důkladnost, a pak asi někdy i pochopení pro ty vrahy. To je to třeba, co zažívali. Já nevím, zavražděná manželka alkoholička, tři plus jedna, dva pokoje měl pán zamčený, kuchyň úplně rozto, a pak to jednou, ta trpělivost hrozně přetekla a umlátil ji kladivem a člověk měl i pochopení. Když viděl ten byt, jak vypadá, co mu dělala, tak měl i pochopení. Pro tadyto platí jediný v rodině, nehádat se v kuchyni. A pro společnost, tak nevím, těžko říct. Prostě někdy v tom životě, že si člověk pak uvědomí, že co zažil u policie, tak že jsou na tom lidi hůř, a že jsou horší situace než třeba někdy, co zažiješ v normálním životě.“*

Pavel: „*Tak co v práci? Tohleto je nejhorší otázka, kterou může dostat policajt, když přijde domů. Pokud není jakoby prdlej a začne doma vyprávět, co zažil, protože to si myslím, že do rodiny vůbec nepatří. Žádněj polda by neměl doma vyprávět, co zažil. Protože ať chcete nebo nechcete, tak vám to potom postihne celou rodinu, nějakým způsobem. Člověk si dává určitě větší pozor...že když někam jdete a přijdete do společnosti, tak žádněj policajt nesedí v hospodě zády ke vchodu, prostě musí mít přehled. Ty léta vás naučí, že opravu jste pořád ve střehu. Pravda je, že když jsem odešel potom od policie, tak mě to trvalo asi půl roku, neřeknu-li rok, než člověk tu slupku, jakoby ze*

sebe dostal a na některý věci se díváte z úplně jiného úhlu pohledu. Klidněc spíte, to jako jednoznačně. Víte, že vás neprobudí ve dvě ráno telefon, hele jed' tamhle 200 kilometrů, je tam vražda, máš výjezd, podej mi informace. Když bydlíte v domě, tak říkáte dětem, hele prosím tě, zavolej mě. To postižení tam je. Protože vidíte to neštěstí, který nikdo kolem vás nevidí, a to vás ovlivní a svým způsobem...i znal jsou spoustu kolegů, kteří se psychicky zhroutili, nebo prostě chodili k psychiatrovi, nebo to odnesli zdravotně. Prostě, na každého to povolání působí nějak. Konkrétně u policie, záchranářů a u hasičů to působí hodně na psychiku, protože vidí toliko mrtvých, a potom vidíte to, když tam přijede ta rodina a vidíte to, co se tam děje, musíte to ze sebe jakoby nějak setřást, a nebo se obrnit, jinak tu práci nemůžete dělat. Spousta lidí vidí, jako že je to akční, ale akční je to v televizi.“

TO9: Jak zpětně hodnotíte Vaše rozhodnutí pracovat u Policie České republiky a zabývat se takto závažnými případy?

Práce policisty není zaměstnání, nýbrž povolání. Tito lidé se rozhodli pomáhat a chránit, rozhodli se i s nasazením vlastního života a zdraví, že budou sloužit těm, kteří jejich pomoc potřebují. Alois, Pavel i Tobiáš sloužili několik desítek let u Policie České republiky. Vybrali si svou cestu a ani jeden svého **rozhodnutí nelitují**.

Alois: „Ted'ka, jak člověk odešel, tak toho nelituju vůbec. Nebudu plivat na policii, když vlastně jsem nastupoval ještě k úplně jiný policii. Dneska už je to takový...není to policie, ke který jsem nastupoval. Tenkrát, když ti staří chlapi nás zaučovali, bylo to úplně o něčem jiným no. A vlastně díky tomu, že člověk sloužil u policie, tak tenkrát jedna z prvních vět těch starej chlapů, říkali: „hele, uvědom si, že co policajt zažije za jeden měsíc, nebo za rok v práci, to normální člověk nezažije za celý život“. Budu vzpomínat jenom v dobrým.“

Pavel: „Pro mě to byla čest. Byla to čest jakoby pracovat, i když to člověk odnesl trochu zdravotně, tak říkám, pro mě to byla čest. A jsou věci, u kterých jsem rád, že jsem je zažil a při rozloučení jsem řekl větu, že díky tady tomu zaměstnání, jsem poznal všechny lidský vlastnosti.“

Tobiáš: „Když člověk neslouží, neví, čím se tam bude zabývat. Šel jsem tam s nějakou představou, říkal jsem si dopravka. Nastoupil jsem a zjistil, že je to všechno jinak. To rozhodnutí si myslím, že bylo dobré, dokonce jsem si tam i doplnil vzdělání. A to, že jsem se dostal na kriminálku...člověk musí mít vlohy.“

4.4 Shrnutí

Cílem empirického šetření bylo zjistit pohledy příslušníků Policie České republiky na vrahy, jak se vyjadřují k trestnému činu vraždy, jakým způsobem je samotné zasáhly jimi vyšetřované případy a jak hodnotí současné pojetí vyšetřování vražd.

VO1: Jaké názory mají příslušníci Policie České republiky na trestný čin vraždy a jeho původce?

První výzkumná otázka nám měla představit náhled policistů na trestná čina vraždy a jeho pachatele. Informantů jsme se doptávali na charakteristiku vraha a na možnou typologii osobnosti vraha dle svých zkušeností. Odborníci se shodují, že **neexistuje přesná definice** pachatele vraždy, což potvrdily také rozhovory s informanty. Dle nich je definování osobnosti vraha velmi komplikovanou záležitostí, může jím být **kdokoliv**. Jak je uvedeno v myšlenkové mapě (obrázek 1), vrazi jsou **nízkého i vysokého IQ**, s vysokoškolským či nejnižším stupněm **vzdělání**, „**dobří i špatní lidé**“. Další roli u pachatele hrají jeho **pohnutky** ke spáchání činu, okolnosti, které skutku předcházeli a v jaké **životní situaci** se pachatel nachází.

Druhá tazatelská otázka přinesla odpověď na vývoj trestného činu vraždy a porovnání modu operandí v průběhu let. Informanti označili trestný čin vraždy za **nejtěžší zločin** s tím, že ty nejbrutálnější případy byly páčány v devadesátých letech. Dle statistik se zvýšila brutalita i věková kategorie samotných pachatelů. Ovšem z rozhovorů vyplývá, že informanti **neshledávají znatelné změny** v modu operandí. Zmíněno bylo velké **působení moderních technologií** především v souvislosti s masmédií, kdy se pachatelé inspirovali provedením a zamaskováním vraždy. Dále také pachatelé využívají moderní technologie například k šifrované komunikaci či k návodům na výrobu zbraní (např. výbušniny).

Po spáchání trestného činu a jeho následném vyšetření následuje potrestání pachatele. Trestní zákon stanoví sazby dle podmínek uvedených v § 140 Vražda. Kriminalisté odpovídali na klady a zápory související s trestáním pachatelů vražd. Trest by měl mít pro pachatele **represivní účinek**, ke kterému ve většině případů, dle zkušeností kriminalistů, nedojde. A z tohoto důvodu by dle slov informantů měli být ukládány **vyšší tresty**, především ty výjimečné tresty. Taktéž shledávají problematiku **umístování mladistvých** pachatelů do společnosti dospělých a zkušených pachatelů. Mladiství se od těchto pachatelů učí novým negativním zkušenostem.

VO2: Jak nahlíží policisté na současnou úroveň vyšetřování vražd?

V současné době se můžou kriminalisti pyšnit velmi vysokou objasněností vražd. Proto jsme se dotazovali na otázku hodnocení úrovně vyšetřování. Informanti došli k jednoznačné shodě. Vyšetřování vražd je v České republice na **velmi vysoké úrovni**, díky kvalitně sestaveným týmům kriminalistů, velmi zkušeným profesionálům z řad policistů provádějící vyšetřování a prvotní zásah na místě činu. Negativně hodnotí znatelný individualismus, který oslabuje tým a špatnou komunikaci mezi samotnými útvary.

S vysokou objasněností vražd souvisí neustálý **vývoj** metod, postupů a technického vybavení policie, na což jsme se ptali s ohledem na konkrétní změny, jež jsou shrnuty v obrázku 1. K ohledání místa činu se postupně začali používat **moderní technologie** (např. nově 3D scanner). Nejvíce jsou moderní technologie poté využívány při samotném **vyšetřování** i při **pátrání po pachateli**. Jako komplikace se jeví užívání těchto technologií pachateli, například při komunikaci pachatelů. Ve vyšetřování se ukazuje postupný ústup od operativní činnosti a práce s pachatelem, na kterou by měl být kladen mnohem větší důraz. Postupy při ohledání místa činu a vyšetřování jsou striktně dané, ale musí se brát v potaz **jedinečnost každého případu**, takže se nemůže při každém spáchaném trestném činu postupovat identicky. Stejně tak je striktně dané chování na místě činu při ohledání, kdy se začalo více dbát na důkladné dodržování pravidel především v souvislosti s **ochrannými pomůckami a pohybem osob na místě činu**.

Pro udržení vysoké úrovně vyšetřování je zapotřebí se neustále vzdělávat, a především vzdělávat nově příchozí policisty. Dbát tedy na kvalitní policejní vzdělávání, konkrétně poté na kriminalistické kurzy. Pečlivě vybírat policisty do specializovaných týmů. Ti musejí mít jisté **předpoklady a vědomosti**. Informanti se zmiňují především o **přesvědčení, perfekcionalismu a týmovosti**. Doporučují svým kolegům či potencionálním kolegům pečlivé **zaznamenávání všech informací** a důkladné **prověřování každého úmrtí** pro vyloučení cizího zavinění. Aby mohlo kvalitně fungovat vyšetřování, musím být sestaven kvalitní a zkušený tým kriminalistů.

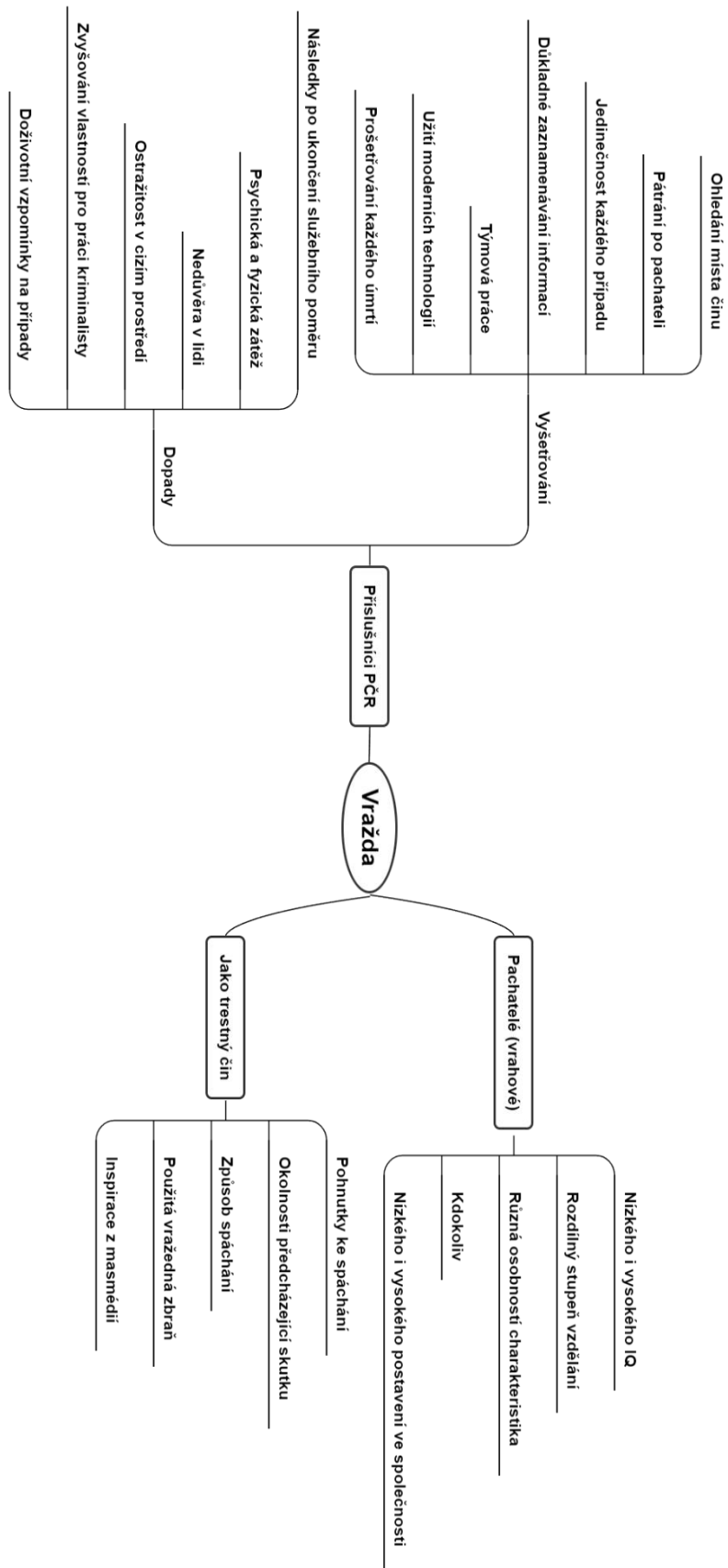
VO3: Jakým způsobem páchání a vyšetřování vražd zasahuje do výkonu profese a osobního života policisty a jeho pohledu na možné selhávání ve společnosti?

Každý případ má většinou stejné aspekty, má oběť, pachatele, rodiny obětí a pachatelů, jistý způsob provedení a osoby, kteří se zabývají vyšetřováním. Všechny vyjmenované

osoby vražda zasáhne, ačkoliv jiným způsobem. S ohledem dopadů na kriminalisty nás zajímala otázka směřující ke konkrétním případům, vyšetřovaných našimi informanty. Každý policista si **pamatuje každý svůj případ**. Některé je zasáhnou více, některé méně, ale pořád zanechají stopy v mysli. Především, jedná-li se o případy, kde jsou oběťmi děti. Všechny tyto aspekty (viz obrázek 1) zasahují do profesního i osobního života policisty, a to i po ukončení služebního poměru, některé jsou **kladné** a jiné zase **záporné**. Mezi ty kladné informanti zařadili **důslednost, vytrvalost, důkladnost** a jisté **pochopení**. Shrneme-li uvedené, jedná se o zvyšování osobnostních vlastností důležitých pro každého kriminalistu. Záporné se jeví chování na veřejnosti. U policistů je znatelná jistá **nedůvěra ve společnost**, v čemž se odráží jisté **obavy** a **strach** především o rodinu. Policejní práce je velmi psychicky náročná a taky mnohdy stresující, což se následně projevuje na **psychickém i zdravotním stavu**.

Ačkoliv práce policisty, konkrétně kriminalisty, negativně i pozitivně ovlivnila životy těchto příslušníků, nelitují svého rozhodnutí a jsou poctěni, že mohli být součástí Policie České republiky.

Obrázek 1 Myšlenková mapa dle rozhovorů s informanty

Závěr

Vraždy jako nejzávažnější trestný čin nikdy ze společnosti plně nevymizí. Zasahuje životy druhých, a to i těch, kteří stojí na straně spravedlnosti. Trestný čin vraždy se mění, stejně jako se mění společnost a s tím se musí měnit postupy a metody vyšetřování. Pro pochopení pojmu vraždy jsme se v práci zabývali základními tématy, které vedou k pochopení daného trestného činu. Následně jsme přešli přímo k násilné kriminalitě, kam je trestný čin vraždy zařazen, až k práci policistů Policie České republiky. Celou práci zakončily rozhovory se zkušenými kriminalisty s mnohaletou praxí a zkušenostmi s vyšetřováním nejzávažnějších trestných činů.

V práci jsme chronologicky postupovali od vysvětlení základních a důležitých pojmů, kterými jsou kriminalita a kriminologie. Zároveň došlo k nastínění přístupů a pohledů k etiologii páchaní kriminality, včetně základního přehledu o situaci trestné činnosti v České republice. Následně jsme se zabývali již konkrétně násilnou kriminalitou a osobností jejího pachatele, možnými příčinami predisponujícího pachatele a změnou v chování pachatelů související s vývojem společnosti. Pozornost jsme posléze věnovali konkrétně trestnému činu vraždy, jejímu pachateli, druhům páchaných vražd s konkrétními případy spáchanými na našem území, včetně uvedení stavu násilné kriminality na území České republiky s přesnými čísly vražd. V poslední teoretické kapitole jsme se věnovali práci policistů České republiky v kontextu násilné kriminality. Představili jsme Službu kriminální policie a vyšetřování České republiky, Odbor obecné kriminality a kriminalisticko-technická pracoviště Policie České republiky. Poslední a podstatné téma teoretické části se zabývalo využitím kriminalistických technik a taktik v kontextu vyšetřování vražd.

V rámci zjišťování pohledů příslušníků Policie České republiky na vrahy jsme uskutečnili rozhovory s třemi velmi zkušenými kriminalisty, jež se zabývali vyšetřováním vražd. Uvedli velmi zajímavé zkušenosti ze svého výkonu služby. Podělili se o cenné zkušenosti, které v průběhu své služby u policie získali a také se svěřili s případy a aspekty, které je skutečně zasáhly a budou je provázet do konce života. V rámci výzkumných otázek jsme se dozvěděli, že nelze jasně definovat osobnost vraha, což ovšem nemá vliv na velmi vysokou úroveň vyšetřování vražd. S úrovní vyšetřování podstatně souvisí neustálý vývoj vyšetřování, který je závislý především na vývoji moderních technologií, včetně kvalitního vzdělávání policistů, z nichž jsou sestavovány týmy zkušených kriminalistů. Jak k problematice vyšetřování vražd uvedli informanti:

„každý případ vás zasáhne“. Nejvíce se zmiňovali o případech související s dětmi, které jsou těžké i pro zkušené kriminalisty. Na závěr informanti uvedli ovlivňující aspekty práce policisty, které byly jak v oblasti vztahů v rodině, tak zároveň v souvislosti s jistou nedůvěrou ve společnost. Ani jeden z dotazovaných kriminalistů nelituje svého rozhodnutí pracovat u Policie České republiky, ačkoliv, jak sami uvedli, není to jednoduchá práce, přinesla jim do života negativa i pozitiva.

Cílem práce, který jsme na počátku stanovili, bylo uvedení do teoretického základu dané problematiky a přiblížit pohledy příslušníků Policie České republiky na vrahy tak, aby policisté i lidé mimo policii zjistili, jak zkušené kriminalisté nahlíží na samotného pachatele vraždy, zdali shledávají posun ve vývoji trestného činu vraždy, včetně vývoje metod a postupů vyšetřování. Které případy byly pro tyto příslušníky ty nejtěžší a v čem, a taktéž jak zpětně hodnotí svoje rozhodnutí pracovat u Policie České republiky. Každá z uvedených problematik byla v rozhovorech zodpovězena. Práce se tak stává přínosem nejen pro informovanost široké veřejnosti v problematice vražd a jejich vyšetřování, ale taktéž pro budoucí a současné policisty, kteří se rozhodli či rozhodují pro výkon služby u Služby kriminální policie a vyšetřování České republiky.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

- BLATNÍKOVÁ, Šárka, FARIDOVÁ, Petra a ZEMAN, Petr. *Násilná sexuální kriminalita - téma pro experty i veřejnost*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2014. 221 s. Studie. ISBN 978-80-7338-143-1.
- BLATNÍKOVÁ, Šárka a kol. *Kriminální historie pachatelů závažného násilí v ČR*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2021. 160 s. Studie. ISBN 978-80-7338-194-3.
- DRBOHLAV, Andrej. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Praha: Grada, 2013. 466 s. Psyché. ISBN 978-80-247-4371-4.
- DRBOHLAV, Andrej. *Psychologie masových vrahů: příběhy temné duše a nemocné společnosti*. Praha: Grada, 2015. 311 s. Psyché. ISBN 978-80-247-5599-1.
- HULMÁKOVÁ, Jana. *Stav, struktura a dynamika kriminality*. In: VÁLKOVÁ, Helena a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 141-168. ISBN 978-80-7400-732-3.
- MAREŠOVÁ, Alena et al. *Násilná kriminalita v nejisté době*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 140 s. Studie. ISBN 978-80-7338-149-3.
- NETÍK, Karel. *Násilná kriminalita*. In: VÁLKOVÁ, Helena a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 397-424. ISBN 978-80-7400-732-3.
- SCHEINOST, Miroslav et al. *Kriminalita očima kriminologů*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010. 238 s. ISBN 978-80-7338-096-0.
- ŠVAŘÍČEK, Roman a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014. 377 s. ISBN 978-80-262-0644-6.
- Úplné znění zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)*. Vydání: šesté. Praha: Armex Publishing s.r.o., 2011. 291 s. ISBN 978-80-87451-04-5.
- Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky; Úplné znění zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich; Úplné znění zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích*. Vydání: dvacáté. Praha: Armex Publishing s.r.o., 2022. 127 s. ISBN 978-80-87451-90-8.

- VAŇURA, Miroslav. *Legendy kriminalistiky: pohled do zákulisí vyšetřování nejznámějších zločinů divokých 90. let*. V Praze: XYZ, 2018. 252 s. ISBN 978-80-7505-902-4.
- VAŇURA, Miroslav. *Legendy kriminalistiky 21. století*. V Praze: XYZ, 2019. 216 s. ISBN 978-80-7597-505-8.
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 2014. 815 s. ISBN 978-80-262-0696-5.
- VÁLKOVÁ, Helena a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. 585 s. ISBN 978-80-7400-732-3.
- VETEŠKA, Jaroslav a FISCHER, Slavomil. *Psychologie kriminálního chování: vybrané otázky etiologie, andragogické intervence a resocializace*. Praha: Grada, 2020. 208 s. ISBN 978-80-271-0731-5.
- VICHLENDA, Milan. *Kriminalistika*. Karviná: Střední odborná škola ochrany osob a majetku, 2011.

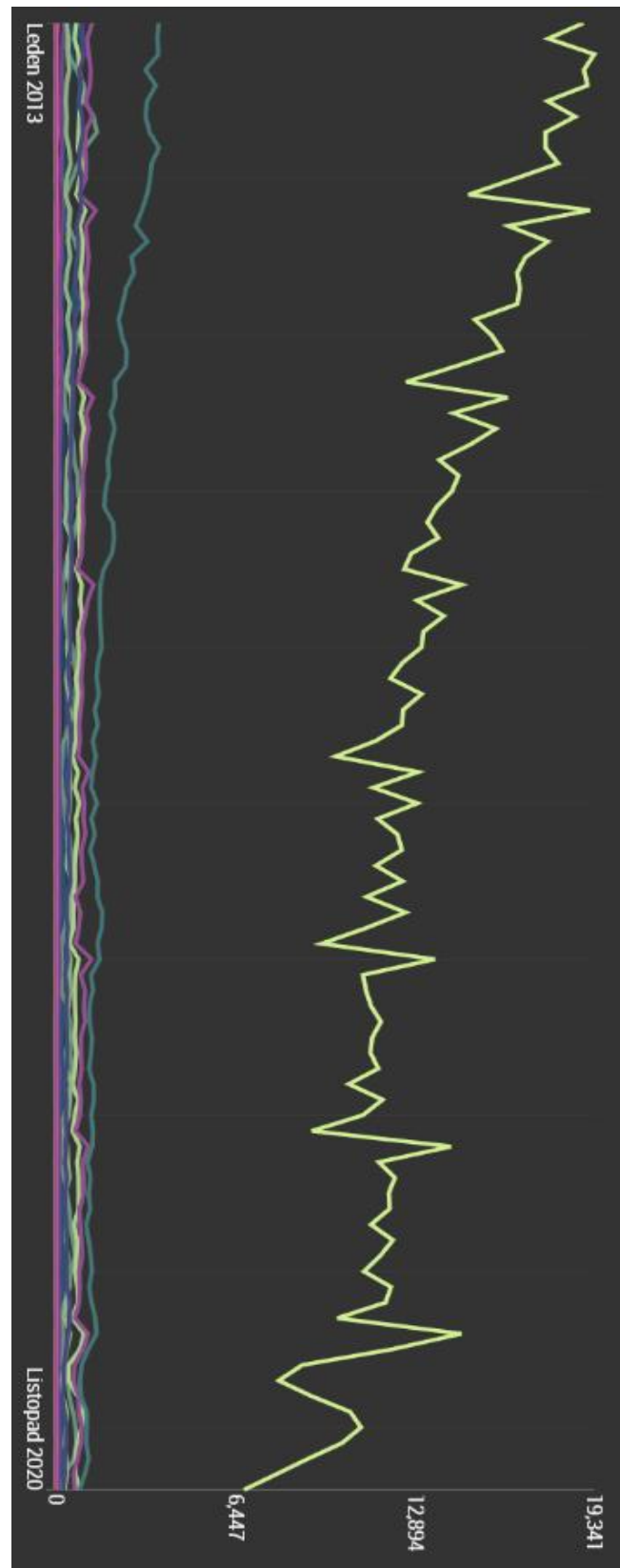
Online zdroje

- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Česká republika od roku 1989 v číslech: Graf - Počet vražd v České republice*. In: *Český statistický úřad* [online]. 16.5.2022 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/graf-pocet-vrazd-v-ceske-republice>.
- GOLDING, Paul and Hiram E. FITZGERALD. *The early biopsychosocial development of boys and the origins of violence in males*. *Infant Mental Healthy Journal* [online]. Michigan: Michigan Association for Infant Mental Health, 2019, 40(1), 17 [cit. 2022-10-25]. Available from: doi:10.1001/imhj.21753.
- LAVIČKOVÁ, Irena. *Policie České republiky – KŘP Plzeňský kraj, Odbor obecné kriminality*. In: *Policie České republiky* [online]. 2011 [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/sluzby-odbory-skupiny-odbor-obecne-kriminality.aspx>.
- MAPAKRIMINALITY.CZ: *Projekt Otevřené společnosti, o. p. s.* [online]. 2020 [cit. 2022-10-31]. Dostupné z: <https://www.mapakriminality.cz/#>.
- MORAVČÍK, Ondřej. *Vývoj registrované kriminality v roce 2021*. In: *Policie ČR: Zpravodajství 2022* [online]. 21. ledna 2022 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2021.aspx>.

- MORAVČÍK, Ondřej. Vývoj registrované kriminality v roce 2022. In: *Policie ČR: Zpravodajství* [online]. 13. ledna 2023 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx>.
- PRÁVNÍ RÁDCE: *Kriminalita v Česku klesá* [online]. 27. 2019 [cit. 2022-10-31]. ISSN 1210-4817. Dostupné z: <https://pravniciradce.ekonom.cz/c1-66601220-kriminalita-v-cesku-klesa>.
- SCHIMMER, David. Náplň činnosti některých služeb. *Policie České republiky* [online]. 2017 [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/napln-cinnosti-nekterych-sluzeb.aspx>.
- STUART, Henry. Crime. *Salem Press Encyclopedia* [online]. 2022 [cit. 2022-10-20]. Available from: <https://eds.p.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=1&sid=face141a-3d13-436f-9840-deb80935270b%40redis&bdata=JkF1dGhUeXBIPWlwLGNvb2tpZSx1aWQmYXV0aHR5cGU9c3NvJmN1c3RpZD1zNjg2NzU0NCZsYW5nPWZsJnNpdGU9ZWRzLWxpdmUmc2NvcGU9c2l0ZQ%3d%3d#AN=95342796&db=ers>.

Přílohy

Příloha A *Vývoj kriminality na území České republiky* (Mapakriminality.cz, 2020)

Příloha B - Přepis rozhovoru s informantem 1 - Alois

TO1: Jak byste charakterizoval osobnost vraha, dle svých zkušeností? Lze uvést k osobnosti pachatele vraždy určitou typologii?

Těžká otázka hnedka na začátek. Já si myslím, že za tu éru mojí policejní, že vrahem se může stát kdokoliv úplně, že to prostě je někdy tak rychlý, že prostě může to být...měli jsme třeba vysokoškolsky vzdělaného člověka několikrát, že jo, stal se vrahem. Pak třeba bez vzdělání, taky se stal vrahem. To prostě, ta typologie, prostě kdokoliv si myslím, že se může stát vrahem. Slušný člověk, lump, kdokoliv.

TO2: Jak hodnotíte vývoj trestného činu vraždy? Vidíte specifické změny v modu operandi trestného činu vraždy oproti létům předchozím?

Asi ne, člověk si ty devadesátý léta, ty vraždy podnikatelů, moc nepamatuje. Kromě možná vraždy na Seči, ale to člověk začínal. Takže jako policajt na obvodním oddělení se k tomu úplně člověk nedostane. Pak spíš třeba člověk četl sborníky kriminalistický, co vychází, ale asi se to nemění. Takže, asi jako už to není třeba teď asi tak brutální, jako v těch devadesátkách, ty různé mafie, co se tady pohybovali. Vražda...nůž je nůž, pistole je pistole.

TO3: V čem vidíte klady a zápory související s pojetím trestání pachatelů vražd?

Klady, asi jako když člověk zabije a je mu to prokázáno, tak jako kladný je, že ten člověk skončí za mřížemi na hodně dlouho. Zápory, že u té sazby, když se toho dopustí nějaký mladiství, tak co se ještě v životě nenaučil, tak pak v tom výkonu trestu se to naučí no. Protože i ty mladiství se dopouštějí vražd. A říkám, co doposud neuměli, tak to se ve výkonu trestu naučej, pochytěj od těch zkušených. Protože většinou tyhle ty dávají k sobě, takže tam se naučej.

TO4: Změnili se v průběhu Vaší praxe postupy vyšetřování závažných násilných trestných činů se zaměřením na trestný čin vraždy?

Tenkrát nebyly mobily, ta různá technika, nebyli sociální sítě, tak třeba teďka člověk využívá i tohleto, i ty technické metody nebo možnosti. Poslední dobou, než jsem končil, tak mě připadalo, že se hodně ubíráme na fyziodetekci (detektor lži). Chápu třeba, že to musí být hnedka před prvním výsledkem, nebo tak, ale nevím no, asi se spíš věnovat víc

těm pachatelům než ho vzít a odjet s ním do Prahy na kriminalistický ústav na fyziodetekci a tam čekat, jestli to vyjde nebo nevyjde, jestli lže nebo nelže. Připadá mě to takový...ta operativní práce by možná měla být. Možná, že se od ní trochu ustupuje, není na ni čas, je to všechno ve spěchu.

TO5: Jak nahlížíte na současnou úroveň vyšetřování vražd?

Tak ono, vzhledem k tomu, že vyšetřování vraždy spadá pod krajskou kriminálku, kde už ty lidi musejí něco umět a většinou na vraždu, není to jako v televizi, že to dělá jeden dva lidi, vytváří se tým policajtů. Takže, co jsem sloužil já, tak super a myslím, že ty lidi, že se umělo. Za mě, kde jsem sloužil já, tam výsledky opravdu byly. I třeba neznámý vraždy se doobjasňovali. Tam, kde jsem byl já, tak vysoká úroveň. Nechci se chválit.

TO6: Je něco, co byste rád na základě svojí praxe doporučil svým současným, popřípadě budoucím kolegům u Policie České republiky, kteří se zabývají nebo budou zabývat násilnou trestnou činností?

Já vůbec teď nevím, jaký je teď policejní vzdělávání v oboru, ty kriminalistický kurzy, co jsem kdysíva absolvoval, jako jak probíhají teď, nebo co se tam učí. Ale co učili nás dřív, před mnoha lety, tak asi důraz práce na místě činu a vlastně každý úmrtí, v této republice se nesmí umřít bez policajtů, takže každý úmrtí, na co polda přijede, by měl ze začátku vyšetřovat jako vraždu, protože i ten doktor, ten lékař, co přijede nějaký obvod'ák, co spadá pod něj ten obvod, nebo třeba z ára, tak dobře, provede ohledání. Zjistí třeba, že neshledal známky cizího zavinění a pak volají z pitvy, že přerušují zdravotní pitvu, že musejí nařídit soudní pitvu a záhy úmrtí, co řekne doktor na místě, je vražda. Dvakrát se mě to stalo, a co na tom místě neudělám...protože odveze se mrtvola, většinou tam jsou pak pozůstalí, rodiče, děti nebo tak a první, co udělají, tak uklízej. A než proběhne ta pitva, to třeba není ten den, je druhý den, a pak volaj, člověk se vrátí na místo a je všechno uklizený. A co si budeme povídat, tak když doktor řekne „smrt bez cizího zavinění“, tak ta policejní práce upadá. Jak říkám, nás učili vyšetřovat každou smrt jako vraždu.

TO7: Který případ vraždy a jeho pachatel, jež jste vyšetřoval, Vás nejvíce zasáhl a v čem konkrétně?

Tak asi nejhůř se vyšetřujou vraždy dětí, ale jestli bych měl konkrétně, tak to byla vražda rodičů plus podříznutej i pes. Vlastně syn jejich schizofrenik, kterej nebral léky, lékař to věděl, takhle vyvraždil svojí rodinu. Zůstala jenom jeho ségra, a když v slzách v očích prosí, ať toho jejího brácha zastřelíte, tak to slyším doteďka a budu slyšet asi až do smrti. A i způsob provedení, že vlastně pak vytahoval mrtvá těla z rodinného domku na zahradu za provaz za autem, i psa. Házel je na hromadu a s tím, že je podpálí. Takže asi tohle to, vzhledem k tý ségre, ten hlas slyším pořád, jak prosí ať ho zastřelíme.

A pak, když jsem říkal ty děti. Tak asi pokus vraždy novorzený holčičky v Pardubicích v době, když moje dcera porodila mrtvou dceru v Praze. Tahleta prostě, chladnokrevně se toho plodu hnedka zbavila a nikdo nevěděl. Jo dobře, to dítě sice odvezeš do nemocnice záchrankou, ale na místě činu jsme nevěděli, jestli to dítě přežije nebo ne. Co to bylo za mámu, to ani nemůžu mluvit...

TO8: Které aspekty vyšetřování násilné trestné činnosti s ohledem na vraždy ovlivňují/ovlivnili Váš pohled na společnost a samotný výkon služby?

Na ten výkon služby, asi tu důslednost, vytrvalost, důkladnost, a pak asi někdy i pochopení pro ty vrahy. To je to třeba, co zažívali. Já nevím, zavražděná manželka alkoholička, tři plus jedna, dva pokoje měl pán zamčený, kuchyň úplně rozto, a pak to jednou, ta trpělivost hrozně přetekla a umlátíl ji kladivem a člověk měl i pochopení. Když viděl ten byt, jak vypadá, co mu dělala, tak měl i pochopení. Pro tadyto platí jediný v rodině, nehádat se v kuchyni.

A pro společnost, tak nevím, těžko říct. Prostě někdy v tom životě, že si člověk pak uvědomí, že co zažil u policie, tak že jsou na tom lidi hůř, a že jsou horší situace než třeba někdy, co zažiješ v normálním životě.

TO9: Jak zpětně hodnotíte Vaše rozhodnutí pracovat u Policie České republiky a zabývat se takto závažnými případy?

Teďka, jak člověk odešel, tak toho nelituju vůbec. Nebudu plivat na policii, když vlastně jsem nastupoval ještě k úplně jiný policii. Dneska už je to takový...není to policie, ke který jsem nastupoval. Tenkrát, když ti staří chlapi nás zaučovali, bylo to úplně o něčem jiným no. A zabývat se závažnými, no ono člověk, to není tak, že přijdu na policii a hele,

chci dělat na vraždách. To si člověka musejí pak vybrat. Ty boční vstupy na krajskou kriminálku jsou, ale to jsou spíš nějaký ty ajťáci a takovýhle ty počítačový blázni. A vlastně díky tomu, že člověk sloužil u policie, tak tenkrát jedna z prvních vět těch starej chlapů, říkali „hele, uvědom si, že co policajt zažije za jeden měsíc, nebo za rok v práci, to normální člověk nezažije za celý život“. Budu vzpomínat jenom v dobrým.